

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs petit sor egyezer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, augusztus 13.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérlelk: A rendfőnökválasztás.
Aradváros közgyűlése.
A kormány Aradon.
A király és a szegedi ügyvédek.
A válság eseményei.
A meggyilkolt nábob.
Napló a Vatikánból.
Beszélgetés Tisza István gróffal.
A párisi nagy katasztrófa.
A minoriták rendfőnöke.
Összeszúrás ügyvéd.
Tárcsa: A végső akarat. Írta: Marcel Prévost.
Regény-Csarnok: A teltekek kincse. Írta: Ritt Gyula.

A rendfőnökválasztás.

Arad, augusztus 12.

A közbecsülésben álló minoritarend a mai napon először tartotta nagykáptalani gyűlését Aradon. Amióta ez a hazafias papirend hazánkban megtelepedett s amióta Magyarországon fennáll, nagykáptalani gyűlését, amelynek egyik főhivatását tulajdonképpen a rendfőnök választása képezi, mindig Szegeden vagy Miskolcon tartotta. Ez tehát tudunkkal az első eset, hogy a minoriták Aradon választották meg tartományi rendfőnöküket. Történt pedig ez az aradi rendháznak kétszáz éves fennállása után.

Nevezetes e nap a minoritákra nézve is, különösen azért, mert ezen az emlékeztető napon végbement gyűlésükön harmadik ízben választották meg Csák A. Církét dr.-t rendfőnökükké.

Az a bizalom, melylyel a minorita nagykáptalan s illetve a rendtársak most harmadizban tüntették ki egyhangulag Csák Církét, nem lehet az érzelmeknek egyszerű megnyilvánulása, mert ahol a közársasági forma és eljárás oly szabadon érvényesül, mint ahogy a minoriták rendfőnökválasztásánál: ott a harmadszori megválasztás, ha az a bizalomból is veszi eredetét, össze van már forrva azzal a bensőségteljes, őszinte és igaz szeretettel, amely az érdemek elismerésének tiszta forrásából fakad.

A bizalom és az érdem elismeréséből fakadó szeretet ölelkezett akkor, amikor a minoritarend Csák Církét harmadszor is megválasztotta rendfőnökévé, őszinte örömeire Arad róm. kath. hívőinek és e város egész társadalmának, mert mi éppen úgy valljuk őt magunkénak, mint a rendtársak, mi éppen úgy tiszteljük és szeretjük, mint ők.

Örülünk a választásnak, mert a rendfőnöknek mi is ismerjük mindazon érdemeit, melyeket a távolabbi múltban s az Aradon töltött idejének munkásságával szerzett. Ezen tudatból folyólag teljes értékében méltányoltuk és méltányoljuk most is a legfelsőbb helyről jött magas kitüntetés, amelyben Csák Církét csak nemrégiben részesült. Aradváros róm. kath. közönsége, felekezeti különbség nélkül a társadalomnak minden rétege, szinte szokatlan módon, a legünnepélyesebb alakban fejezte ki örömét akkor, amikor a királyi

kegy és elismerés a vaskoronarenddel ékesítette fel a fáradhatatlan munkás kiváló egyéniségét.

A magas kitüntetés fölötti örömünket most sokszorososan fokozza az, hogy Csák Církét újból megválasztott tartományi rendfőnökévé, mert ez a megtiszteltetés méltó koronája a vaskoronarendnek. A nélkül ez sokat veszített volna értékéből, míg a kettő együttvéve a legszebb és legértékesebb ékességet képezi.

Szívből üdvözljük ezért a választásért a nemesen gondolkozó rendnek minden tagját, mert meggyőződésünkkel érlelődött az, hogy őszinte elismeréssel adózik annak a férfiúnak nagyratörő munkássága iránt, ki magának a rendnek az érdekeit szolgálja a leghathatósabb módon.

Tudtunkkal övé az érdem, hogy néhány évvel ezelőtt véglegesen rendezett egy nagy kérdést s kivívta azt, hogy a magyarországi minorita-szerzet tanítórendnek ismertetett el.

E mellett hisszük azt, hogy az ország minden részéből megjelent rendtársak, látva Arad városának legszebb díszét: az új minorita-templomot, büszkeséggel vallják azt a magukénak s szívesen elismerik annak létesítése fölött Csák Církét érdemét, akivel szemben a hálaérzetet most a legszebb és legnemesebb módon érvényesítették.

Bizonyára tudják azt is, hogy mennyi fáradságos küzdelmébe került a lelkében megfogamzott ideális szép tervnek a meg-

A végső akarat.

Írta: Marcel Prévost.

(Franciaából.)

Baráti körben a moralistáknak arról a kedves kérdéséről folyt a szó, ha vajon van-e joga a férjnek, vagy az apának arra, hogy végreendeleivel, vagy egyéb végső följegyzésével feleségének, vagy gyermekeinek érzelmi világát befolyásolni akarja?

A beszélgetés során végre is megegyeztünk abban, hogy akármilyen nemes és tiszta legyen is szándéka, balgább, dörébb dolgot ember nem mivelhet, mint ha szíveket akar befolyásolni. A társaság egyik tagja, Descombes vidéki jegyző, megjegyezte:

Jogászai pályámon az ilyen dörésségre sok esetben láttam példát, de soha el nem mulasztottam, hogy a lelkükre ne beszéljek ügyfeleimnek. A kik nem fogadták meg szavamat, gyakran nagy bajokat idéztek föl véle.

A legszomorúbb eset, a melynek részben tanúja voltam, a következő:

— Jelölt koromban nagyon előzékenyen fogadtott városkánk jó társasága: városkánk t. i. akármilyen közelében is van Párisnak, mégis csak erősen vidéki város. A hazulról kapott 200 franknyi pótlékkal, mirthogy elmerültem egyhangú tanulmányaimba, barátaim egyszerű emberek voltak s mivel egész becsvágyam abban merült ki, hogy valamikor Gobin jegyzőnek angol bőrrel borított támlásszékeben

ülhessek, teljesen elégedett s boldog voltam. A magamfajta fiatal, vagyontalan jelölt érdeklődni szokott a fiatal, eladó leánykák iránt. Városkánkban az ilyen leány szép számmal akadt. Volt ott gazdag leány, volt kedves, sőt szép is. Józanészű ember voltam világéletemben. Udvaroltam is mindenkinek, de attól aztán óvakodtam, hogy valahogy túlságos mélyre bele ne nézzek a szép szemekbe. Egy fiatal leánykát választottam végre, a kiről nem sok szó esett, mert nagyon félénk teremtés volt a lelkem, s mert szépnek sem mondhatta volna senkinek.

Mikor öt esztendővel utóbb nőül vettem, hozományképen megkaptam — Gobin jegyző támlásszékeit, mert hát Gobin leánya volt az én Annám. Aztán 17 esztendeig, 17 rövid esztendőig éltünk egymással nagyon boldogan.

Legjobb barátom, Huvelin, az az adóhivatali tiszt, nem volt olyan józanészű, mint én. Tüzes lánggal lobogott a társaság legszegényebb leányáért. Regina de Pillière kisasszonyért. Pillière kisasszony egy gyalogostisztnek volt a leánya, aki a háboru után nyugalomba vonult.

Pillière kapitány özvegy ember volt és leánya csodálatraméltó takarékosággal tartotta fenn a házát a csekély nyugdíjából. Regina elragadó szép barna leány volt s Huvelin annyira tetszett neki, hogy egy kitűnő pártit elszalajtott az ő kedvéért: a fiatal Coubert, egy környékbeli nagyiparos fia kérte meg a kezét s a kosár, a mivel a leány felelt, nagyon bosszantotta Pillière kapitányt. A kapitányt

azután 65 éves korában megütötte a szél, úgy hogy belebénult a jobb karja. Regina teljes odaadással ápolta édesapját, ám hét hónappal utóbb egy második szélhűtés megölte a beteg...

Teljes vagyontalanul hagyta leányát. Végreendeleiben meg is emlékezett róla, mekkora gondot okozott neki leányának jövője. Egyik barátjának, egy előkelő állami tisztviselőnek jóakarataiba ajánlotta gyermekét, majd ezekkel a szavakkal fejezte be végreendeleit:

— Ha az én kedves Regina leányom azt akarja, hogy nyugalmam legyen a sírban, arra kérem, mondjon le szándékáról és legyen a felesége Coubert urnak, a ki őszintén szereti.

Regina hőslélekű leány volt, megmagyarázta Huvelinnek, hogy immár nincsen mit reméljen tőle és feleségül ment François Coubert-hez. Jól emlékszem még rá, magam irtam alá házassági szerződésüket. Akkortájt még olyan érzőszívű gyerek voltam, hogy egy könnyecseppet hullajtottam a szerződésre. A miért azután Gobin mester ki is szidott alaposan.

Reginából tehát Coubert-né lett. Gazdag asszony volt most már. Gyermekei lettek. Coubert, a ki derék, becsületes ember volt, igen jól bánt véle. És Regina még sem volt boldog... Tudtam, hogy nem boldog; mert hogy Huvelin otthagya hivatalát, sőt a várost is, reám, mint Huvelin legjobb barátjára vitte át annak a ragaszkodának egy részét, melyet a

valósítása. Ismeretes tény, hogy amikor az eszme keresztü viteléhez hozzáfogott, mindenütt a legerősebb akadályok állottak útját. Kislelkű egyén már a kezdet kezdetén visszariadt volna az elháríthatatlannak látszó nehézségek sokaságától. De Csák szilárd elhatározással tört a kitűzött cél felé, csüggedést nem ismerő kitartással szembeszállott az akadályokkal s bámulatos lelkierővel küzdött ellenük mindaddig, amíg mindenek fölött győzedelmeskedett. Sok fáradságba, kimerítő sok és sokféle gondba, testi és lelki erőbe került a diadalmaskodás, de végre is célt ért s ma már a befejezéshez közel áll előttünk a rövid idő múlva felszentelendő remek templom.

Lebontották és elhordták a kétszáz év alatt sokszor toldozgatott régi szerény templomot, s ime, alig egy év után már ott ragyog impozáns kupolás tornyával az Isten dicséretére szánt új hajlék, mely Magyarország egyik legszebb temploma lesz.

Nincs még egészen készen. A díszítés munkáin dolgoznak. De a kupola-torony mellől eltűntek már a magas állványok s a főbejáró elől is elhordják azokat ma holnap. Amint nap-nap után jobban és jobban bontakozott ki az építmény az óriási állványok közül, mindig szebben és megkapóbb módon alakult ki az egyes részletek és díszek közötti fenséges összhang, mely elragadólag hat minden szemlélőre. Maga a főbejáró hatalmas oszlopaival és lépcsőzetével, a templom belseje pedig üvegfestményeivel, márványozott oszlopaival s sokféle remek díszítményeivel nem remélt szépségképen fog minden áhitatos lelket gyönyörködtetni s szívét Istenhez emelni.

Mindennek létesülését a rendtársakkal együtt Csák A. Cirják dr. buzgalmának ismerjük el. És éppen ezért is, amidőn őt mint harmadszor megválasztott rendfőnököt szeretetteljes örömmel üdvözljük, nehéz és fáradságos munkájának sikerére Isten legjobb áldását kívánjuk.

Egy róm. katolikus.

távolvaló iránt érzett. A husz esztendőn által, a míg Coubert-néval érintkeztem, megtudtam, hogy lehetséges az a képtelenség is, hogy egy minden ízében tisztességes nő egy időben két különböző férfihoz hű lehessen. Regina hű felesége volt urának; ám szívének az a része, a melyet egykor Huvelin-nak adott, a távollévő barátért dobogott mindvégig. Coubert tudta ezt, de nem bántotta a dolog; mert azok közül való volt, a kik érzelmes ábrándzásba esnek nem merülnek. Kis felesége szép volt, házias volt, háza becsületét ragyogó tisztán tartotta mindig, — többet ő ennél nem is kívánt. De Regina nem tudott megvigasztalódni. A seb, a mely ifjú szerelmébe hasított, soha be nem hegedt és azt hiszem, ez a seb volt oka idegbajának is, a mely oly időnek előtte ragadta sírba.

— A történet, amelyet elbeszéltek, — folytatta a jegyző — idáig nagyon sok nő élete történetével azonos s magam is tudok legalább tíz olyan hasonlót, a melyen mint tanu, vagy mint hatósági megbízott szerepeltem. Csak hogy Regina történetének volt egy egészen regény-szerű utójátéka.

Mikor a szegény teremtetést örök nyugalomra tették, én segitettem a gyászba borult férjnek az elhunytól maradt irások rendezésében. Szerencsére semmi olyan följegyzésre nem akadunk, a miben lelki gyötrelmeiről lett volna szó. A titok tehát köztünk, kettőnk között maradt. Meghatottan láttuk, a férj, meg én milyen kegyeltesen tartott össze Regina mindent, a mi édesapjától való volt, midőn gondosan megőrizte Piliérenek még a saintcyri katonaiskolából való füzetet is, a mikben a kapitány, betegsége utolsó napjaiban, olyan örömet lapozgatott...

Aradváros közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 12.

Kövés városatyja jelenlétében folyt le ma délután a város augusztusi közgyűlése. Kimagasló tárgy nem szerepelt a sorrendben, a gyűlés sima lefolyását nem is zavarta meg egyéb, csak Fényes Dezső és dr. Múlek Lajos parázs szóváltása, mely a tisztviselők szabadsága fölött keletkezett. Ez a jelenet izgatott volt s különösen kinos Múlekre nézve, aki — mint ahogy Fényes Dezső kifejezte magát — Schylock módjára akart elbánni a tisztviselőkkel a szabadságidejük dolgában. A közgyűlés természetesen napirendre tért Múlek indítványa fölött.

A tanácskozás avval kezdődött, hogy Varjassy Lajos polgármester-helyettes üdvözlötte a bizottsági tagokat abból az alkalomból, hogy mint a törvényhatósági bizalmából megválasztott polgármester-helyettes, először elnököl közgyűlésen. Ezt a beköszöntőt a városatyák meleg éljenzéssel és tapssal fogadták.

Az elnök elmentálta ezután Pekár Károly, a törvényhatóság elhunyt tagját, akinek halála fölött érzett részvételének jegyzőkönyvileg adott kifejezést a közgyűlés.

(A napirend.)

A sorrendben lévő ügyek tárgyalása avval kezdődött, hogy tudomásul vették Fejérváry Gáza bárónak értesítését arról, hogy a honvédelmi miniszteri tárcától, melyet közel két évtizeden át viselt, megvált.

A kereskedelemügyi miniszter a közműves munkálat foglalkozó munkaadók és segédsemmélyzetük munkarendje tárgyában alkotott szabályrendelet jóváhagyta. Ez a szabályrendelet szeptember hó elsején életbe lép.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága átirat II. Rákóczi Ferenc és társai földi maradványainak hazaszállítása iránt a képviselőkhöz intézett feliratnak hasonló szellemű felirattal való támogatása iránt. Ezt a közgyűlés természetesen megtette, sőt megtoldotta avval, hogy az országgyűléstől a Rákóczit diffamáló törvények törlését is kéri.

Az iskolaszék tagjainak sorából Boros Vida, dr. Marshall Lajos, Szathmáry János és Tagányi István az új iskolai utasítás következtében kiléptek. Helyükbe ma beválasztották: dr. Is-

A hogy, szinte gépiesen, felnyitom az egyik füzetet, — valami mértani füzet volt s a katonatiszt gyermekéből való — egy teljesen elszárgult papiroslapra akadtam benne, a melyen ez volt írva reszkető kézzel:

— A halálra vártomban, a mely már félig letépett, balátom, hogy jogtalanság volna gyermekem szívével rendelkeznem. Januárius 18-án kelt végrendeletemnek utolsó pontját azért ezenel érvénytelennek nyilvánítom. Legyen Regina annak felesége, a kihez szíve vonja!

Gyermek kezére vallott az irás; valószínűleg abból az időből származott, a mikor első szélhűdése után, balkezevel kísérlete meg az írást a kapitány. Később került volna kezébe Regnának apjának ez az utólagos végrendelete? Vagy soha kezébe se került? — Soha sem említé és szinte azt hiszem, hogy nem is tudott róla. Nyilván elkerülte figyelmét a füzetbe rejtett papiroslap. Regina ugyan kegyeltem megőrizte az apjáról maradt emléktárgyakat, de nem valószínű, hogy valaha is lapozgatott volna az ócska mértani füzetben.

A csodálatraméltó akaratu nőnek életét tehát tökrétette az, hogy lelkiismeretesen engedelmeskedett apja vélt végső akaratának!... Egész életét, boldogságát egy tévedésnek áldozta fel Regina! Megvallom, fölfedezésem mély-ségesen lesújtott.

Coubert észrevette nyugtalanságomat s lehetetlen volt eltitkolnom előle a sárga lapocskát.

Jó időbe telt, a míg fölérte észszel a dologt De a mikor megértette az összefüggést, tudják e, mit mondott? Azt mondta sírva:

— Oh, milyen jó, hogy nem az esküvőnk előtt akadt erre a papirosra Regina!...

sekut László, Kotsis Lajos, dr. Nagy Sándor és dr. Opre Péter bizottsági tagokat.

(Tisztviselők szabadsága.)

A mai közgyűléstől több városi tisztviselő szabadságát kért. Grebn Nándor t. főkapitány hat heti, Madarász Antal alkapitány nyolc heti, Tisch Mór dr. főorvos négy heti, Bilich Miklós pénztári ellenőr hat heti, Biró Dániel építési felügyelő és Balcsó Antal négy heti szabadságot kértek.

Múlek Lajos dr. tiltakozik az ellen, hogy a szabadságot kért tisztviselők Tisch dr. főorvos kivételével kérelmükben valamennyien túllép-jék azt az időt, amelyet szabadságuk azon szabályrendelet ir elő számukra, melyet ő dolgozott ki, s amely a tisztviselők felebbezése folytán a minisztériumban van. Egyenként sorba veszi a kérelmezőket s mindegyiknek előírja, hogy mennyi szabadságot adjon a közgyűlés.

Sarlot főkapitány kéri, hogy Madarász Antal kérelmét teljesítse a közgyűlés, ennek a tisztviselőnek egészsége helyreállítása céljából van szüksége szabadságra.

Múlek Lajos: Menjen nyugdíjba!

Sarlot Domokos: Huszonöt év óta szolgálja a várost ez a tisztviselő, s azóta most negyedszer kér szabadságot, méltányos hát, hogy a közgyűlés megadja.

Fényes Dezső általánosságban bírálja Múlek felszólalását. Az a kegyetlen, Schylock szerű szabályrendelet, melyet Múlek terjesztett elő, még jóváhagyva nincs, ennek rendelkezései tehát senkire sem kötelezők. Az a szabályrendelet olyan lelketlenül bánt a tisztviselőkkel, hogy ha a közgyűlés azt nem egyszeri felolvasásból ismerte volna meg, bizonyára nem fogadta volna el. Ő utólag is a jegyzőkönyv hitelesítésekor látta csak, hogy annak milyen rendelkezései vannak s ezért biztatott föl ő maga egyes főtisztviselőket, hogy azt felebbezzék meg. Nemcsak a humanizmus, hanem a város érdekei is megkívánják, hogy a tisztviselők munkaköreje fokoztassék s részükre a szellemi és testi pihenés méltányosan biztosítottassék. Indítványozza, hogy a kért szabadságokat adja meg a közgyűlés.

Múlek Lajos idegesen válaszolt Fényes Dezsőnek, s miután látta, hogy a bizottsági tagok tetszését nem nyerte meg felszólalása, kijelentette, hogy nem bánja, ha meg is adják a szabadságot.

(Apróbb ügyek.)

Vertán Oszkár dr. özvegye, aki férje halála óta nyugdíjat élvez, ezenfelül még kegydíjat is kért a várostól, illetve a belügyminisztertől. A közgyűlés a miniszter leirata folytán a kérelmet nem teljesítette.

Adómentességet nyertek a következő háztulajdonosok: Cséh Lajos, Gantner Lajos, Filscher Mórné, Pelle András, a waggongyár, Marqui I. Miklós, Andrányi Károly, Todorcsku Gerő, Barta József, Boksa György, Buzás Ferenc, Hajdu János, Kunze Emma és özv. Wlacsil Jozsefné.

Elhatározta a közgyűlés, hogy Deák Ferenc születésének száz éves évfordulóját a kiküldött bizottság által javasolt ünnepségekkel megüli. A Budapesten tartandó Deák ünnepen való képviselésre Salacz Gyula orsz. képviselőt kéri föl.

Zilahy Gyula szinigazgatónak a téli színház villanyvilágítását megengedte, de nem járult hozzá a közgyűlés ahhoz a kikötéshez, hogy a villany használata tíz évre kötelező legyen.

A waggongyári munkás dalkörnek a temesvári országos dalversenyen való részvételre anyagi segélyképen 100 koronát szavazott meg a közgyűlés.

(Város rendezések.)

E cím alá a közgyűlés két tárgyát foglalhatjuk: az aszfaltozások, utcakövezések és az Újtelep csatornázásának ügyét. Virágh Lajos főmérnök referált az utcarendezések, aszfaltozások, kövezések elvállalására hirdetett árlejtés eredményéről s a közgyűlés jóváhagyta, hogy utburkolások és járdaszélesítésekkel a Magyar Aszfalt Részvénytársaságot, a kövezésekkel pedig a Pellegrini és Rossi céget bízzák meg.

A munkálatokra előírányzott 212.000 koronából az árlejtések kedvező eredménye folytán 91000 korona megtakarítás származott, ebből a

közlekedési bizottság javaslatára a *Halász-u'cát* átkövezik, a *Elővár- és Lipót u'cák* csatornáját rendbáhozák, a *Kápolna-utcának* a református templomtól a tűzoltó-laktanyáig terjedő részét aszfalttal burkolják, Simay István indítványára a *nyári színházhoz vezető utat* rendezik s a *Tabajdy utcának* a két körút között lévő részét kiaszfaltozzák.

Az u'carendezések keretében két u'cát csatornával látnak el. Erre vonatkozólag kimondta a közgyűlés, hogy a csatornázási költségek egy negyed részét a háziulajdnosok viselik s ugyanők kötelesek lesznek házikat saját költségükön a főcsatornával összekötni.

Az uttelepi csatorna-ügyben a közgyűlés a csatornázási és vízvezetési bizottságot bízta meg avval, hogy a vízvezetési társulattal tárgyaljon a vizárak leszállítása dolgában s eljárása eredményéről a jövő havi közgyűlésnek tegyen jelentést.

Több jelentéktelen ügy letárgyalása után a közgyűlés délután fél 6 órakor véget ért.

A közgyűlésen *Varjassy Lajos* polgármester helyettes elnöklése alatt jelen voltak: *Sarlot Domokos* főkapitány, *Reicher Károly* főügyész, *Lócs Rezső* adóügyi tanácsos, *Vannay Gyula* és dr. *Angel István* aljegyzők.

A törvényhatósági bizottság tagja közül: *Barabás Béla* dr., *Bing Vilmos*, *Barcza József*, *Domokos Lajos*, *Daniel Kálmán*, *Dobro Pál*, *Fényes Dezső*, *Groszmann Jakab* dr., *Gebhart István*, *Heim Domokos*, *Heitz Nándor* dr., *Jóó Béla*, *Korbuly József*, *Kiss Ferenc*, *Kristyó János*, *Kronstein Vilmos* dr., *Müller Gyula*, *Mittner József*, *Maresch Gyula*, *Marék Samu*, *Müller Károly*, *Mülek Lajos* dr., *Mandl Vilmos* dr., *Nesnera Aladár*, *Nagy Lajos*, *Nagy Sándor* dr., *Opra Péter*, *Pozsgay Lajos* dr., *Péterffy Antal*, *Priegl István*, *Simay István*, *Spitzer Izrael*, *Sófalvi György*, *Solymos József*, *Tanner Lajos*, *Tisen Mór* dr., *Vajda István* dr., *Wallfisch Armin*, *Varjassy Árpád*, *Virágh Lajos*, *Vizer Lajos*, *Weisz Dávid*.

A kormány Aradon.

(A világi gyűlésnap előtt.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 12.

A világi gyűlésnapjának évfordulójának alkalma Aradon azokra a napokra téríti az emlékezést, a melyek a katasztrófát közvetlenül megelőzték, s a melyekben az már előrelátható volt.

Tudvalevő, hogy 1849. augusztusának első napjaiban a kormány Aradra menekült. Innét intézte a kormányzást, a melynek azonban a kimerült, reménye-vesztett, leigázott országban nem sok teendője akadt. E napokban Aradon jelent meg a *Közlöny* — az ország hivatalos lapja — a melynek utolsó példányait nyomatták már itt.

Az Aradon megjelent 1849. i. *Közlönyök* hasábjairól. — *Wallfisch Armin* szíveségéből, aki a szabadságharc hivatalos lapjának teljes évfolyamát őrzi nagy kegyelettel, — közlünk a világi gyűlésnap alkalmából két szomorúan érdekes proklamációt.

Az első, a mely 1849. augusztus 5-én, a *Közlönynek* első Aradon nyomott számában jelent meg, a kormány Aradra költözését hirdeti, és így szól:

Harcias viszonyok közt a kormány nem kötheti székét egyes helyekhez. Valamely helyet azért védeni, hogy a kormány bizton lehessen, annyi volna, mint a hadakozást nem főleg hadi érdekek nyomán folytatni. A kormány helyét foglal a haza egy egy más pontján, mert a hadviselés következtében lőn azon hely biztossága. Így a kormány székelése nem akadály, nem terhe a hadjáratnak.

Állandó székelése a nemzeti hatalmaknak csak a véggyőzelem kivívásának, csak a hábo-

ru befejezésének lehet eredménye. Előbb követelni a kormány székelésének állandóságát, annyit tenni, mint követelni, hogy az eredmény azokat megelőzze.

Hadviselési szempontok tévők szükségessé nem régen, hogy a kormány székhelyét Budapestről Szegedre tegye át.

Most ismét midőn vitéz seregeink a Tisza partjainál is vőnek állomást, hasonló tekintetek kívánják a kormány helyének megváltoztatását.

Tudatik annál fogva minden hatóságokkal, hogy a kormány székhelyét Szegedről Aradra tette át, tudatik azért, hogy mint hatóságok és azoknak fejei, úgy egyesek is leveleiket, jelentéseiket s folyamodásaikat egyenesen Aradra utasítsák.

A helyváltoztatás nem változtat semmit a kormány munkásságán, s minden vidékre egyaránt terjedő gondoskodásán.

Azon kormány, mely a népek szülöttje, mely attól kölcsönzi erejét, kilartását, feláldozó jellemét, j l érti, hogy az Magyarhon határai közt mindenhol egy hős nép megtörhetlen erejének eres alapján áll — tudja, hogy a közös szabadság és függetlenség neveiben kiadandó rendelet — bárhol keljenek is — tisztelettel s engedelmességgel lesznek fogadandók.

Egyetértés, kitűrés s erős akarat! s fardalmaink sikere nem lesz kétséges.

Igy kiérdemeljük a szabadságot, melyet fáradásgos munka nélkül meg nem ad az Ég soha.

Éljen a szabadság! Éljen a haza!

Kelt Aradon, augusztus 4 én.

A miniszterium.

A második ugyancsak Aradon, az 1849. augusztus 10 i. *Közlönyben* látott napvilágot. Annak a halvány reménye csillog benne, hogy a nemzetiségek, a kik a haza ellen fegyvert fogtak, észre térülnek és a magyarokhoz csatlakoznak. Ez a rendelet így szól:

Rendelet.

Miután az ország kormányának indítványára a nemzetgyűlés törvénybe iktatá a különböző népiségek kiengesztelésére, és a közös jog, közös szabadság és közös haza szeretetében egybeforrasztására intézett szabadelvű rendelkezéseit, melyek a legáltalános alapon mindent magában foglalnak, a mit csak bármely ajku polgártársunk a haza egységének szemeltartása mellett kívánhat.

Az ország kormánya a testvériség érzetével óhajtja: hogy a nem magyar ajku nép, józan érdekeiről kellőleg felvilágosíthatassék.

Es miután ennek következtében ígéretet vőn, hogy az erdélyi havasokban táborba szállott pártos román nép, az ország hadait nem fogják megtámadni s minden ellenségeskedéstől, maga visszatartóztatandja, ha részünkről meg nem támadtatik.

Annál fogva az ország kormánya inkább a béke olajágával s a barátság kezével engesztelni, mind kard élével büntetni leven hajlandó, viszont meghagyta és megparancsolta az ország illető sereg és csapat vezéreinek, hogy a hegyekben fegyverben álló román (oláh) nép ellen, minden megtámadó működést függesztsenek fel, s őket meg ne támadják, ha csak általuk meg nem támadtatnának.

Melly engesztelő rendelet ezennel a *Közlöny* útján is közhírré tétetik, s annak szoros megtartására, az ország hadainak bármely névvel nevezett vezénylői s csapat parancsnokai, felelőség terhe alatt szigorúan utasíttatnak.

Az osztrák és orosz honellenesség irányában hadmunkálatok természetesen sértetlenül maradván.

Kelt Aradon, aug. 8-án 1849.

Az ország kormányzója

Kossuth Lajos.

Arad volt az utolsó állomása a szabadságharc kormányának. Aradról még Lugosra menekültek, — ott azonban már nem volt hatásköre az ország fölött. Bekövetkezett a kapituláció. Világosnál, 1849. augusztus 13 án vége volt a szabadságnak...

TÁVIRATOK.

A meggyilkolt konzul.

Konstantinápoly, augusztus 12. A meggyilkolt *Roszkovszki* orosz konzul özvegyének adandó kárpótlást török részről 200,000 frankban állapították meg. Orosz részről azonban még nem fogadták el az ajánlatot. A hivatalától megfosztott monasztíri váltit Tripoliszba, Afrikába száműzték, a hova fedezet alatt kísérik el. Híre jár, hogy Nevrokop mellett (Szeresz szandák) három napig tartó ütközet volt katonaság és egy bizottsági banda között. Részletekről még nem érkezett hír.

Földrengés.

Athén, augusztus 12. Ma reggel 6 órakor Khytera szigetén három földlökés csaknem teljesen elpusztított három falvat. A földrengést egész Görögországban érezték. Athénben csak könnyebb földlökéseket észleltek. Emberáldozatról eddig nem érkezett hír.

A király és a szegedi ügyvédek.

(A kamara nem tiszteleg.)

Arad, augusztus 12.

Bizonyára országszerte nagy fejtűnést kelt az a határozat melyet a szegedi ügyvédi kamara tegnap tartott ülésén hozott. Magyarázgatások, félreértések fogják kísérelni ezt a határozatot, melynek őszintesége és férfiasága kizár minden tendenciát, minden oly körülményt, mely a szándékosságnak, a gyanúnak helyt adna.

A szegedi ügyvédi kamara azon hatóságok, testületek közé tartozik, melyek minden évben augusztus 18 án, a király születésének évfordulóján megjelentek a város főispánjánál, hogy hódolatukat a főispán és a kormány útján a trón számolyára juttassák.

Ennek a szokásnak az eltörlését már régebben célba vették, azzal az indokolással, hogy az ügyvédi kamara nem a politikai hatóságok hatásköre alá tartozó intézmény, melynek szüksége vagy kötelessége volna az, hogy felsőbb helyekre gratulációkat küldjön hivatalos uton.

A tegnapi ülésen, melyen a fenti határozatot hozták, *Rósa Izso* dr. kamarai elnök távollétében *Nyilassy Pál* dr. alelnök elnökölt. *Wégman Ferenc* dr. kamarai titkár előterjesztése után a felszólalások kivétel nélkül megegyeztek abban, hogy az eddigi szokás eltörlését, bár az a mai politikai zűrzavaros állapotban félremagyarázásokra adhat alkalmat, azon indokolással, hogy a kamara nem oly intézmény, mely kormányhatóságok felügyelete alá tartozik, a lojalitásnak megsértése nélkül kimondhatják.

A kamara ezen határozatát egyhangulag meg is hozta és erről a Marienbadban üdülő elnököt táviratban értesítette.

Nagyon természetes, hogy a kamara ezen határozatát most Szegeden kézzel-lábbal oda igyekeznek magyarázni, hogy nem egyéb a mostani zavaros politikai viszonyok szülötténél, melynek háta mögött a kormányhatóság ellen intézett támadás fegyvere rejlik. A kamara határozatának indokolásában erről szó sincs. Ezen határozat meghozatalában az ügyvédi kamara azon régebbi szándékát valósította meg, hogy gratulációinak a kormányhatóság útján való küldözgetését beszüntesse.

Kölcsey - egyesület
Aradon

MULATSÁGOK.

(=) Gömblovész és táncvigalom. A csermői kaszinó termében az ottani róm. kath. templom javára augusztus hó 23-án gömblovészettel egybekötött zártkörű táncvigalmat rendeznek. A rendezőség élén *Mavró József*, *Iemosy Aladár* és *Vertán Artur* állanak. A gömblovész kezdeté d. u. 4 órakor. Táncvigalom kezdete este 8 órakor. Belépti-díj személyenként 2 korona. Családjegy 5 korona.

(=) A Győri fiatalok augusztus 16-án, kotlilonnal és világpostával egybekötött zártkörű nyári táncmulatságot rendez.

(=) A buttyini fiatalok augusztus 16-án, a „Korona” szálloda nagytermében, zártkörű nyári táncmulatságot rendez.

A válság eseményei.

(A király elhalasztotta utját.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 12.

A politikai helyzetben a megoldás ma egy lépést sem haladt előre. Semmi változás nem történt az állapotokban s előreláthatólag nem is történik mindaddig, míg a király a mérvadó politikusokkal nem tárgyal.

Késedelmes lesz a megoldás továbbá azért, mert bizonyos, hogy mielőtt valamelyik politikus megbízatást kap a kabinet-alakításra, ezt az ellenzékkel való tárgyalások fogják megelőzni. Ez esetben a tárgyalások a szokottnál hosszabb ideig tartanak. Olyanok lesznek ugyan a tárgyalások, mint a minők a *Khuen-Héderváry* gróf kormányra lépését megelőzték, de mindenestre más és sokkal bővebb keretben fognak mozogni.

Nehézségeket szenved a megoldás azért is, mert a királynak katonai körök véleményét is meg kell hallgatnia azon nemzeti követelményekre vonatkozólag, melyeket az ellenzék támasztott és tisztába kell jönni arra nézve, hogy a *hadserg* harcképessége és készenléte nem szenved-e egyik-másik intézkedés hatása alatt?

Ha e kérdések tisztázva lesznek, személyi momentumok csak akkor képezhetik mérlegelés tárgyát. Valószínű, hogy a jövő miniszterelnök azon szomorú tapasztalatok után, melyeket elődje az ellenzékkel s az ígéretekkel tett; sokkal elővigyázóbban fog eljárni, mint a hogy *Khuen* gróf eljárta.

Mindeme jelenségek arra mutatnak, hogy a krízis sokkal tovább tart, mint az ma gondolható.

Hogy a megoldást felülről sem siettetik valami nagyon, eléggé illusztrálja az a körülmény, hogy a király budapesti érkezése, melyet a félhivatalos lapok már holnapra jeleztek, halasztást szenvedett. *Khuen-Héderváry* gróf, kinek az volt a szándéka, hogy ma este Bécsbe utazik, onnét azt az értesítést kapta, hogy csak pénteken délben fogadja a király. Így *Khuen* csak csütörtök este utazik Bécsbe, a király tehát holnap semmi esetre sem jön Budapestre.

Egyébként a Felség budapesti útjára határozott időpontot ma még nem is le-

het megjelölni. *Augusztus 18-ikát* — születése napját — minden esetre még Bécsben tölti s csak azután jön Budapestre. Bármi legyen is a dolog, az bizonyos, hogy a király péntek vagy szombat előtt nem fog megérkezni s ha le is tesz arról a szándékáról, hogy augusztus 18-át Bécsben töltsen, szombat előtt semmi esetre sem tárgyal a magyar politikusokkal. Mai távirataink a következők:

A király útja.

Budapest, augusztus 12. Ma estig semmiféle dispozició nem történt, hogy gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök Bécsbe utazik. Mivel a király budapesti utazása néhány napi halasztást szenved, *Héderváry* gróf is elhalasztotta mára tervezett bécsi utazását.

Ischl, augusztus 12. O Felsége a király ma délután 3 órakor Bécsbe utazott. Az elutazásnál megjelentek a pályaúdváron *Mária Valéria* főhercegnő gyermekeivel és *Lipót* bajor herceg a nejevel.

Bécs, augusztus 12. Udvari körökben elterjedt hírek szerint nincs kizárva, hogy a kettős ünnep közbejötté miatt Ő felsége csak hétfőn érkezik Budapestre.

Obstrukció — kilátásban.

Ma este a szabadelvű pártkörben rendkívül kevesen voltak jelen, dacára annak, hogy ott volt *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök és *Kolossváry* Dezső honvédmíniszter is.

Élénk beszélgetés tárgyát képezte a holnap összeülő parlamenti bizottság. *Szivák Imre*, akit tudvalevőleg az utolsó ülésen kényszerítettek az előadói tiszt elfogadására, kijelentette, hogy referátumával elkészült és azt a holnapi gyűlés elé terjeszti. Ha bizottsági tagok ezen a referátumon lényeges változtatásokat akarnak véghezvinni, akkor megmarad referátuma mellett, az előadói tisztről lemond és jelentését mint külön véleményt fogja a bizottság elé terjeszteni. Ha ellenben elfogadják a referátumot, akkor arra kéri majd a bizottságot, hogy egy helyettes előadót is válasszanak.

Ennek az utóbbi kérelemnek furcsa oka van.

Az ellenzék ugyanis nem nagy bizalommal nézi a krízis késedelmes elintézését. Ha pedig nem megfelelő miniszterelnök kerülne a kormány élére, akkor hónapokig tartó obstrukciót kezdenének a parlamenti bizottság jelentése fölött.

Ezért kéri *Szivák*, hogy válasszanak helyettes előadót is, mert ő maga részéről nem akar folyton a képviselőházhoz kötve lenni.

Apponyi programja.

A Magyar Estilap mai kiadásában — mint nekünk Budapestről jelentik — ezeket írja:

Ime a tizenkettedik órában arra a tudatra ébredtünk, hogy Apponyi miniszterelnökségéből alig lesz valami; meg fogja ezt hiúsítani maga Apponyi, aki éppen ebben a válságos pillanatban szilárd elhatározásokra és arra a gondolatra jutott, hogy ő neki nemcsak a Ház, de a király előtt is igazolnia kell, hogy ő mindenben következetes.

Apponyi programjának ismeretes része az, amit Apponyi legutóbbi beszédében kifejtett, hogy t. i. ragaszkodik a *Szentiványi* féle pontozatokhoz (melyek legfontosabbja a nemzeti oktatás a tisztá iskolában) és megtoldja

ezeket a magyar nyelv behozatalával a katonai bíraskodásba. A magyar vezényleti nyelvet beszédjében nem kívánta. Itt már eltérés van, mert Apponyi felhatalmazást kér, hogy a vezényleti nyelvre vonatkozólag határozott ígértet tehessen, még pedig záros határidő kitűzése mellett.

Ezekon felül Apponyi azt az általános elvet állítja fel, hogy véget kell vetni úgy közjogi, mint katonai és gazdasági téren az örökös félreértéseknek, ellentmondó magyarázatoknak és civakodásoknak. A kiegyezésnek olyannak kell lennie, hogy se a magyarok, se az osztrákok, se a kormánypart, se az ellenzék azt másképpen ne magyarázhassa. Apponyi a király és a nemzet között borongó félreértéseket is elakarja hárítani és alapot akar teremteni, hogy a király és a nemzet egyeteme ellentétben ne legyenek.

Amennyire természetesen Apponyi követelése, annyira bizonytalan ezek mellett az ő miniszterelnöksége. Még ha feltesszük, hogy Apponyi — aki ma még azt mondja, hogy csakis a fentebb kifejtett alap teljes elfogadása esetén vállal megbízatást — a királyi kapacitáció során egyelőre elejti a most nem aktuális kérdéseket, még mindig ott marad a magyar vezényleti nyelv mint pozitív ígértet záros határidőre. A többi nemzeti engedmény is kétes. Alig marad valami Apponyi programjából és így alig tudná a végső harcra kész ellenzék leteszerelni. Miután pedig Apponyi üres kézzel nem akar jönni, már csak azért sem, mert nem akarja magát hirtelen lejárni, arra pedig nincs kilátás, hogy legfelsőbb helyen az ő programját elfogadják: jóformán le is zárhatjuk az aktákat az ő miniszterelnökségéről. Szóval: ma már a helyzet teljes felismerése után kevesebb bizalmunk van ahhoz, hogy Apponyiból miniszterelnök legyen, de kizártak persze ma sem tarjuk.

Forrongás a pártban.

Érdekes a E-s-nek itt következő fejtegetése:

Az ő-szabadelvűek egy része erősen tiltakozik nemcsak egy Apponyi-kabinet ellen, de az ellen is, hogy Apponyi a jövő kabinetben tárcát kapjon. Ha Apponyi a jövő kabinetben helyet foglalna, úgy tartják, legalább hatvan ember kiválna a pártból, mert Apponyinak szabadelvűségét nem tartják megbízhatónak s mert attól tartanak, hogy Apponyi az egész kabinetnek klerikális színezetet adna. Úgy tartják, hogy vagy 20 emberre nézve erkölcsi kötelesség lenne a kilépés már azért is, mert Apponyival szemben való felfogásuknak oly kiméletlen hangossággal adtak kifejezést, hogy Apponyi minisztersége esetén erkölcsi lehetlenség volna a pártban maradniok.

Csudálatos, hogy ezek közt épp azok találhatók, kik 1899-ben legmelegebb szószólói voltak a nemzeti párttal való fuzionak, s csak kevesen vannak olyanok, akik magaviseletükkel boszút akarnak állani azért, hogy Apponyi a Tisza-alakulást lehetetlenné tette.

De vannak erős hívei is az Apponyi-regimennek a régi nemzeti párton kívül is. Ilyen erős hiva Apponyinak *Tallán Béla* alelnök, aki — mint beszélük — tegnap az egész délutánt s a mai délelőttöt azzal töltötte, hogy valamiféle megegyezést hozzon létre gróf Apponyi Albert és gróf Andrássy Gyula között. De sikertelen maradt próbálkozása. Gróf Andrássy Gyula sokalja Apponyi nemzeti követeléseit s a helyzet zavarosságától a kiegyezést, sőt magát az alkotmányt félti.

Úgy tartják, hogy gróf Andrássy Gyula a politikai élettől való visszavonulás gondolatát

forgatja elméjében, annyira sötétnek látja a politikai helyzetet.

Wekerle az előtérben.

Mindezeknél a kedély hullámozásoknál — folytatja az *E-s* — fontosabb, hogy egy *Wekerle-Apponyi-kabinet kizártnak látszik*, mert *Wekerle* határozott feltételekhez kötötte a kooperálását s e feltételekhez *Apponyi* hozzájárulását nem lehetett elnyerni. *Wekerle Sándor* feltételei hír szerint ezek:

1. Az egyházpolitikai törvényeknek teljes és tökéletes épségben való fentartása és becsületes keresztülvitele a jövőben is.

2. Tisztázása a katolikus autonómia kérdésének s annak pontos meghatározása, hogy az autonómia hatásköre meddig terjedhet.

3. Garancia arra nézve, hogy a Franciaországból kiűzött szerzetes-rendeknek Magyarországra való beáramlása megakadályoztassék, még pedig ha kell: törvénnyel, ha ez nem mutatkoznék szükségesnek: kormányrendeletekkel.

4. Annak megállapítása, hogy a végleges véderő-törvény megalkotása előtt az ujonclétszám legfeljebb a tényleg okhoz szükséges 6.900 fővel szaporítható.

5. Az új véderő-törvényben a póttartaléknak a honvédség és közös hadsereg között igazságos arányban való kontingentálása.

6. Az államháztartás egyensúlyának biztosítása érdekében a végleges törvényben két éves katonai szolgálat esetére a békelétszámnak igen minimális emelése s úgy a békelétszámnak, mint a hadilétszámnak a törvényben való fixírozása.

7. Garanciák a valuta-rendezés tényleges keresztülvitelére.

Ugy tartják, hogy *Wekerle* csak az esetben vállalkozna az *Apponyival* együtt való haladásra, ha biztosra vehetné, hogy e feltételei a jövő kabinetben frikciókat nem okoznának. Ugy látszik azonban, *Apponyi* e feltételeknek nem katonai részét nem tartja mindenben teljesíthetőnek.

A kormánypártnak volt nemzeti részében lehangoltságot kelt, hogy *Wekerle* nem számíthatnak, mert *Wekerle* népszerűségével hirték kipótolni a párt körében való gyöngeségüket. Annál nagyobb örömet okozott a liberálisok körében, hogy *Ischlől olyan táviratok érkeznek, mintha az udvarnál Wekerle jelöltsége előtérbe nyomulna s mintha ott a kandidátúrával megbarátkozni kezdenének.*

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Drótosztót, operette.
Péntek: Drótosztót, operette.
Szombat: Drótosztót, operette.
Hétfő: *Obrenovics Sándor*, dráma. A karszemélyzet jutalomjátéka.

* **Vidéki színeligazgatók panasza.** *Krecsányi Ignác* színeligazgató a maga és több vidéki direktortársra nevében panasszal fordult a belügyminiszterhez. Ujabban megtörtént ugyanis, hogy vidéki színészek szerződésszegők lettek, mivel a fővárosban kaptak alkalmazást. *Krecsányi* olyan intézkedésekre kéri a belügyminisztert, hogy ezeket a szerződésszegő színészeket örök időre ki lehessen tiltani színészegyesület kebeléből, hogy nyugdíjigényüktől teljesen meg lehessen őket fosztani és hogy azonkívül fennmaradjon ellenük a kárpótoló kereset a polgári bíróságnál. Ez talán sok is egy kicsit.

* **A karszemélyzet jutalomjátéka.** A nyári színiévről kapui néhány nap múlva bezárulnak, de előbb még egy újdonság kerül színi, melynek megszerzésén és előadásán már napok óta buzgólkodik az aradi nemzeti színház kar-

személyzete. A darab címe: *Obrenovics Sándor, Szerbia királya*. Látványos történelmi dráma 6 képben. Ez az előadás hétfőn, f. hó 17-én lesz.

* **Színház nyitás Makón.** Az aradi színtársulat kedden este már megtartja Makón első előadását, mely egyúttal a makói új színház megnyitása lesz. Az első előadás műsora körülbelül a következő lesz: *Alkalmi prólóg*, szavalja *Hegyesy Mari* asszony, *Te drága csarnok*, részlet a *Tarhäuserből*, énekli *Zilahyné S. Vilma*. Ezután színi előadás, mely áll a *Cigánybáró* két összevont felvonásából, a *Csikós* népszínmű egy felvonásából s végül a *Hunyadi László* opera eskü jelenetéből. Makón nagy érdeklődéssel várják az aradi színtársulat szereplését.

Napló a Vatikánból.

(Érdekességek és intimitások.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, augusztus 12.

Érdekes és jellemző az a napló, melyet egy olyan ember vezetett, aki a konklávé ideje alatt be volt zárva a Vatikánba. Ime a napló:

Julius 31.

Pulcinelli félnegy órakor összegyűlt a személyzetet a Borgia teremben és mindenkit nevének szólított; csaknem katonai ceremónia... Azután *Merry del Val*, a konklávé titkára, fölolvassa azokat a szabályokat, a melyekhez szigorúan alkalmazkodni kell. Majd esküt tesznek *Sanaira* ceremóniarius kezébe, a ki mindenkiel megcsókolatja az evangéliumot, ezeknek a szavaknak a kíséretében:

— Isten engem úgy segíljen!

Nyolc órakor diner; sült hal, tojás, paszuly; igazán sovány ebéd, sokan duzzogtak miatta.

Augusztus 1.

Az első déjeuner sokkal rosszabb, mint az ebéd; a konklávisták haragszanak, protestálnak.

Hét órakor *Serafino Vanutelli* misét celebrál a sixtusi kápolnában. Fél tízkor a biborosok ünnepélyesen bevonulnak a kápolnába. *Serafino Vanutelli* igen izgatott hangon beszél *Respighi* kardinálissal, a kinek az oldalán *Rampolla* lépked némán, lehajtott fejjel, *Cassata*, di *Pietro Ferrata* egy pár szót szólnak egymáshoz. A többiek hallgatnak. Tíz órakor bezárul a kápolna ajtaja. Félórával később kitámasztog *Gibbons* és *Francica Nava*, r szszul lett mind a kettő. *Katschthaler Langémieux* és *Herrera* cellájába megy, hogy a két ágyban fekvő biborostól a szavazatokat átvegye.

Tizenegy óra huszonöt perckor vége az első szavazásnak. Ugy hirdik, hogy *Rampolla* 24, *Gotti* 17 és *Sarto* öt szavazatot kapott.

Egy órakor déjeuner: leves, sült csirke, saláta, gyümölcs, kávé. Mindenki meg van elégedve, engedelmes.

Fél ötkor visszamennek a kardinálisok a kápolnába; az arcuk gondterhes; csak *Oreglia* jókedvű és *Agliardi* val beszél. Öt órakor zárás. Egy negyed óra múlva a két beteg biboros szavazatának átvitele. Háromnegyed hét órakor vége a második szavazásnak. Azt beszélük, hogy *Rampolla* harminc szavazatot kapott. Kilenc órakor diner: macaroni, rostbeouf és gyümölcs.

Augusztus 2.

Ötől nyelcig valamennyi biboros misét mond a Paula-kápolnában. Egy negyed tízkor *Riggi* misét celebrál a sixtine-iben valamennyi kardinális jelenlétében. Tizenegy óra tíz perckor vége a szavazásnak. *Rampolla* igen vigan jön ki. Azt mondják, hogy igen rendben van az ügye. De nyomban ezután híre kel, hogy *Sarto* jelöltsége komolylyá kezd válni. Az is hirdik, hogy egy csoport idegen kardinális tanácskozássra gyűlt össze.

Egy órakor déjeuner: husleves, rántott vagy sült csirke, sajt, gyümölcs, kávé. Igen dicsérik a konyha-főlgelyőt, *Seganti* lovagot, aki kijelentette, hogy mindent kész az asztalra hozatni.

Öt órakor ismét összegyűlnek a biborosok. Másfél óra múlva vége a szavazásnak. *Sarto* megerősödött, *Rampolla* stagnál. Az idegen kardinálisok izgatottak. Kilenc órakor diner. A küzdelem *Sarto* és *Rampolla* között fog lefolyni. De meddig fog tartani?

Augusztus 3.

Sarto homloktérbe nyomul. Hat óra tíz perckor vége van a szavazásnak. *Rampollát* kizárta Ausztria vetoja, ezt beszélük. *Sarto* megválasztása biztos. Egy megindító jelenetről beszélnek; *Sarto* könyörgött, hogy ne válasszák meg. Szavazás után *Ferrari* és *Sotolli* beléptek *Sarto* cellájába. Erősen kérték, hogy engedelmeskedjék a Szent Lélek akaratának. Azt hiszik, hogy engedelmeskedni fog.

A kardinálisok megvannak elégedve.

— Holnap papánk lesz! — mondja az egyik

— Még ma! — véli a másik.

Mikor kijöttek a kápolnából, *Voipe* megszorította *Sarto* kezét, mintha üdvözlőné. *Sarto* mosolygott és bement a Paula-kápolnába. Mindenki meg van győződve, hogy a konklávé a végét járja.

Diner: Leves, pecsenye paszulylyal, gyümölcs. Mindenki vidám, a bucsuzás hangulata terjed szét.

Augusztus 4.

A fölkelés ma frisebb, mint az első napokon. Mise a Sixtineben.

A szavazás gyorsan folyt le. A kápolna belsejéből zajt hallanak, amely tapshoz hasonlít.

— A papát megválasztották! — mondják.

Néhány perccel később hivatalosan megerősítik ezt a hírt. *Sarto* ötven szavazatot kapott, *Merry del Val* megtelefonálta *Chigi* hercegnek. Beszélük, hogy *Sarto*, a mikor megtudta, hogy megválasztották, csaknem elájult.

Vége a konklávénak...

A meggyilkolt nábob.

(A vizsgálat megindítása.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, augusztus 12.

Márik István, a hódmezővásárhelyi nábob gyilkosa ellen ma indította meg a vizsgálatot *Nagy József* aradi helyettes vizsgálóbíró.

Márik, aki szabadlábban van, otthon fogja kézhez venni a vizsgálatot elrendelő végzést. *Márikot* egy hét múlva be fogják idézni Aradra s ekkor *Parece Gyula* dr. és *Aussterweit László* dr. törvényszéki orvosok meg fogják figyelni elmebeli állapotát, mert rendkívül sok gyanú merült fel az iránt, hogy a gyilkos beszámíthatatlan állapotban van. Ha ekkor *Márik* nem akarná magát alávetni az orvosi megfigyelésnek, ekkor és csakis az esetben forog fenn ok a letartóztatásra.

Hogy *Ujhelyi Lipót* mennyire félt a megkínzott és kiszorított nép dühétől, mutatja az, hogy olyankor, mikor *Medgyes-Egyházára* akart menni, előbb mindig táviratozott az ispánjának, aki kocsin fogadta az állomáson. *Ujhelyi belefektült a kocsiba és pokróccal vagy ponyvával letakartatta magát, hogy ne lássák őt a falubeliek.* Nagyon sok bűn terhelte a lelkiismeretét s félt, hogy az áldozatok vissza találják valamit fizetni.

Érdekes, hogy *Márik* az eddig kiderített tényállás szerint nem is gyilkosság, hanem csakis erős felindulásban elkövetett emberölés miatt lesz vád alá helyezhető. Mert az előre megfontolt szándék annyira hiányzott *Márik*-nál, hogy mikor a vasúti állomáson találkozott *Ujhelyivel*, avval a békés szándékkal közeledett feléje, hogy pénzt kért tőle, hogy aratóinak ennivalót adhasson.

Márik a magával hordott revolverre vonatkozólag úgy vallott, hogy azt már több mint két hete viseli. Egyszer bement Csabára és ott

két kutya megrohanta, úgy, hogy csak a revolver segítségével tudott az állatoktól megszabadulni. Említette azonban már két hét előtt is, hogy Ujhelyit lelővi, ha nem akarna vele leszámolni a váltótartozás dolgában.

Ujhelyi vagyona *tíz millió forint*ra rug. Birtokai Arad-, Csanád-, Bács-, Bodrog-, Ung- és Sopronmegyében vannak. Pénzének legnagyobb részét úgy szerezte, hogy ingatlan-árveréseken poton áron vásárolt nagy földeket. Néhány év előtt a csongrádmegyei horgosi Kárász-birtok egy részét a vételt követő napon kétszáz ezer korona nyereséggel adta el. Harminc év előtt a Károlyi gróftól birtokot bérelt, majd pörre került a dolog s végül 800.000 koronában egyeztek ki vele a földbirtokosok. Ebből a pénzből sarjadt ki a milliomosok terebélyes lombozata.

Ujhelyi a birtokain sem jószágigazgatót, sem egyetlen gazdasági tisztet nem tartott, kivéve Medgyes-Egyházát, ahol volt ispánja. Kora reggeitől késő estig egymaga végezte a nagy vagyonnal járó összes írásbeli és felügyeleti teendőket. A milliomos a lehető legegyszerűbben élt. Soha vendéglőben nem látták; mindig magával vitte ételmét. A szegedi csillagbörtönben csak tejjel és kenyérrel élt. A hűsféle mondotta, nagyon egészségtelen.

Ujhelyi 58 évet élt. Gyermekai több száz ezer koronás jótékonycélu alapítványt fognak tenni Hódmezővásárhelyen. Ezzel engesztelik ki a vagyonszerző családfő fukarságát.

Beszélgetés

Tisza István gróffal.

(A politikai helyzetről.)

Arad, augusztus 12.

A *Nagyvárad* tudósítója ma délután felkereste Tisza István gróft, hogy vélekedését a jelen rendkívül izgalmas politikai helyzetről megkérdezze. A gróf mindjárt előre bocsátotta, hogy a mostani helyzet olyan, hogy bővebb nyilatkozatokba nem bocsájtkozhatik, de nincsen is újabb mondani valója azok után, a melyeket utóbbi időben szóban és írásban kijelentett.

— Igaz az Méltóságos uram — kérdezte a tudósító — hogy Méltóságod legújabbban újra meghívást kapott a felségétől?

— Ebből a hírből egy szó sem igaz, — felelt a gróf. — Ilyen meghívást mostanában nem kaptam.

— Mit szól Méltóságod a politikai helyzet mostani fordulatához, *Khuen-Héderváry* miniszterelnök lemondásához?

— Ezt a fordulatot igen sajnósnak tartom, sajnálatosnak tartom azt, hogy *Khuen-Héderváry* gróf az országos ügyek intézésének elől lekerült, mert a volt miniszterelnökről nekem igen magas véleményem van.

— És mi a véleménye Méltóságodnak, hogy a válság mai állapotában mi a kibontakozás útja?

— A kibontakozás útjának most is ugyanazt tartom, amit legutóbbi nyilatkozataimban, beszédemben kijelöltem, amelyek a közönség előtt eléggé ismeretesek.

Azután mosolyogva tette hozzá:

— Én már csak ilyen megrögzött gonosztevő vagyok!

— De ha gonosztevő is, *nyílt* gonosztevő, — jegyezte meg a tréfára a hírlapíró.

— Az bizonyos, hogy semmiféle alattomos szándékaim és céljaim nem voltak és nincsenek, — mondta Tisza István.

— És ha az események oly fordulatot vennének, hogy *Lukács* László, vagy *Apponyi* Al-

bert tizelnék meg a kormány alakításával, belépne Méltóságod a kabinetbe?

— Erre a kérdésre igazán nem felelhetek.

— Tehát Méltóságod egyáltalán nem hajlandó most tárcát vállalni?

— Ismétlem, hogy erre nem felelhetek, de ebből ne tessék se igent, se nemet kiolvasni.

A beszélgetés ezzel véget ért.

TANÜGY.

(—) **Évzáró ünnepély.** A Demeter utcai városi övödában az évzáró ünnepély folyó hó 14-én reggel 9 órakor lesz, melyre a szülőket s az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja Kornis Ilona övönő.

A párisi nagy katasztrófa.

(Újabb szerencsétlenség a vasuton.)

— *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, augusztus 12.

Immár közel kilencven a párisi rémes katasztrófa áldozatainak száma s hogy nem lesznek-e még többen, azt még most nem lehet határozottan tudni, miután az alagutat még nem vizsgálták meg tüzetesen.

A katasztrófa nyomán keletkezett borzalom még le sem csillapult és már Párisban újabb vasuti baleset történt, a mely hasonló volt a tegnapihoz, de szerencsére súlyosabb következményekkel nem járt.

Mai távirataink a következők:

Páris, augusztus 12.

A párisi földalatti villamos vasut egyike a világ legforgalmasabb vasutainak. A vonatok sűrűn egymásután robognak a forgalmasabb utvonalakon minden három percben, a kevésbé forgalmasokon minden öt percben indul egy vonat. Minden vonat négy, legfeljebb öt kocsiból áll, ezek közül egy első osztályú, a többi másodosztályú. A kocsikban 40—50 ember fér el. A kocsikat villam világítja. Állomási épületek nincsenek, az utcáról lépcsők vezetnek le az alagúthoz, melyek nivója egy magasságban van a kocsik padlózatával.

A párisi földalatti villamoson eddigelé még nevezetesebb szerencsétlenség nem történt s szakkörökben általános volt a hit, hogy ez a legideálisabb közlekedési intézmény. A véletlen szerencsétlen körülményeknek rettenetes halmozódása okozta a borzalmas katasztrófát, melynél nagyobb méretű még közúti vasuton elő nem fordult.

A párisi földalatti villamos vasutat 1900-ban adták át a forgalomnak. A vasut Páris város tulajdonát képezi. Az áramfejlesztő telep a lyoni pályaudvar mellett, a Szajna partján. Az alagutban egész hosszában kettős sínpar van, egyébként azonban szűk és alacsony.

Páris, augusztus 12.

A holttesteket az alagútból a Rue Pasteur-on levő rendőrszobába vitték. Egész napon át nagy tömeg ostromolta az őrszobát, kétségbeesett emberek övéiknek holttestét követelték. A halottakat egy rendőrfelügyelő s egy őrök irták össze. Borzalmas volt, amikor a felügyelő a halottak leírását diktálta a következőképen:

— A 14-ik szám holttest. Gyászba öltözött hölgy. Szemei kivannak égve. Pénztárcájában 14 frank, 20 centimes.

— 20. és 21. szám holttestek. Két leány, egyik 6, a másik 10 éves. Előbbinél viaszba van, utóbbinál rózsacsokor. Mindkét arc sértetlen; a lábak leégtek.

— 60. szám holttest. Elegáns urbölg, seiyemruhában. Pénztárca hiányzik.

— 62. szám holttest. 80 év körüli öreg ur. Ugyilászik tudós, tanár, vagy ilyesféle. Íratál elégték.

Es úgy megy ez tovább egész napon át...

A halottak arca vöröses-barna. Alig van egy-kettő közöttük, akiknek a halálát az elégs okozta. A legtöbben megfuladtak. Az alagutban számos a vértócsa, amelyeknek okát még nem tudják megmagyarázni.

Páris, augusztus 12.

Az államügyészség megbízásából *Jolliot*, vizsgálóbíró megindította a bűnvádi vizsgálatot egyelőre ismeretlen tettesek ellenében, gondatlanságból okozott emberölés miatt. Eddig lehetlenség megállapítani, hogy kit terhel a felelősség a katasztrófáért. A szakértők jelentése abba a helyzetbe fogja juttatni a vizsgálóbíró, hogy bizonyos személyek ellen indítványozhassa a büntetőjogi üldözést. A vasuti hatóságok azonban máris arról győződtek meg, hogy a katasztrófa soha sem előlhetett volna akkora mérveket, ha a vasuti alkalmazottak el nem vesztik a fejüket.

A földalatti vasut egyik igazgatója egy lap tudósító előtt úgy nyilatkozott, hogy a vasut vezetősége által megindított vizsgálat megállapította, hogy a felelősség kizárólag *Chauvin* gépész, a földalatti vasut egyik legrégibb és legmegbízhatóbb alkalmazottját terheli. *Chauvin* ugyanis teljesen figyelmen kívül hagyta azokat a szabályokat, a melyek rövid kapcsolásból keletkező tűz esetére fennállanak. Borzasztó, hogy a földalatti vasuton történt ez a szerencsétlenség, a mely pedig eddig 200 millió embert szállított minden veszedelem nélkül. *Chauvin* gépész a rendőrségen kijelentette, hogy a ki-gyuladt vonatot már tegnapelőtt nem lett volna szabad használni, mivel a tűzbiztonsági készülék már délben is megtagadta egy ízben a szolgáltatást.

Most már az összes holttesteket agnoszkálták, két asszony kivételével, a kik közül az egyik vidéki parasztlány volt, a másikon pedig visszatérő jegyet találtak a Skótszországban fekvő Edinburgba.

Páris, augusztus 12.

Több lap azt jelenti Rómából, hogy *X. Pius* pápa részvétét fejeztette ki a francia nsgykövetnek a földalatti vasuton történt katasztrófa alkalmából. *Edvard* angol király *Loubet* elnök-höz a katasztrófa alkalmából részvétáviratot intézett. Az áldozatok jobbára nyomorba jutott hátrahagyott családtagjai részére a *Figaro* és más lapok gyűjtéseket indítottak.

Páris, augusztus 12

A Metropolitain-vasuton este fél 7 óra tájban a Place des Ternes állomáson újabb baleset történt, a mely hasonló volt a tegnapihoz, de nem járt súlyosabb következményekkel. Egy vonat motorja gyuladt ki, de a tüzet hamarosan eloltották. Meglehetősen nagy pánik támadt. Két hölgy, a kik kiugrottak a kocsiból, könnyebb sérülést szenvedett.

A tegnapi katasztrófánál összesen 85 ember vesztette életét. Az áldozatok közül eddig 79-nek állapították meg a személyazonosságát.

Páris, augusztus 12.

Ma este agnoszkálták az öt utolsó halottat. Mind az öt párisi ember. Köztük egy család is: apa, anya és három gyermek. A hivatalos jelentés *nyolcvannégyben* állapította meg az összes halottak számát.

A minoriták rendfőnöke.

(A mai káptalani választás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 12

Röggel 8 órakor a Kölcsey-utcai ideiglenes templomban tartott ünnepélyes misével vette kezdetét a mai gyűlés. Már fél 8 órakor gyűlekeztek a gyűlés tagjai s ünnepélyes karimával készültek a nagyfontosságú aktusra. A 8 órai misét a káptalan elnöke: *Fonzi József dr.*, a rendgenerális segéde és titkára, Anglia c. rendfőnöke tartotta. *Czaich Gilbert dr.* magyar gyóntató, *Paesitny Bonaventura* aradi hitoktató és *Konkoly Barnabás*, nyírbátori házfőnök segédletével.

A mise végeztével a rendházban gyűlekeztek a káptalani atyák s a kereszt elővitale és harangzugás mellett a *Veni Creator Spiritus*-t énekelve vonultak fel a gyülesterembe.

Csák Czirjék dr. rendfőnök most átadva hivatalának jelvényeit, letette mandátumát s visszaült rendtársai sorába, mint kiérdemült rendfőnök.

Fonzi József dr. ekkor felszólította a gyűlés tagjait, hogy titkos szavazás útján válasszák meg rendfőnökükké azt, akit igaz lelkiismeretük szerint a legméltóbbnak ítélnek e magas és megtisztelő állásra.

Egynegyed 11 órakor vette kezdetét a szavazás s félóra múlva *Monay Ferenc*, a nagygyűlés jegyzője ünnepélyesen kihirdette, hogy a káptalan egyhangulag *Csák Czirjék dr.-t* választotta meg immár harmadizben a magyar minorita rendtartomány főnökévé. Ekkor megszólaltak az új templom harangjai és a gyűlés tagjai a *Te Deum*-ot énekeltek. A hálaadás után az újonnan megválasztott rendfőnök letette a tridenti hitvallást és az ünnepélyes hivatali esküt, mire az elnök átadta neki hivatali jelvényeit.

Délben a már harmadizben megválasztott rendfőnök tiszteletére diszebed volt a rendházban, amelyen a káptalan elnöke és az összes választók részt vettek. A harmadik fogásnál felemelkedett *Fonzi József dr.* elnök és ékes latin beszédben az újonnan választott rendfőnökre, kit már harmadizben tiszteltek meg a rend tagjai bizalmakkal, üritette poharát.

Csák Czirjék dr. rendfőnök szintén latinul válaszolt, felköszöntve a rend első elöljáróját: *Coratelli Lőrinc* rendgenerális s ennek jelenlevő képviselőjét: *Fonzi József dr.* elnököt. Azután magyarra fordítva át, szavát köszönetet mond az immár harmadizben megnyilatkozó bizalomért s mintegy programul a szeretet parancsát tüzi ki önmaga elé: szeretni az egyházat és a rendet s szeretni a hazát. E kettős szeretetben kíván ő maga haladni s ez uton kívánja rendtársait is tovább vezetni. Leikes szavait szünni nem akaró éljenzéssel fogadták minden oldalról.

A kormánytanács és a rendtartomány nevében *Zsuffa Fauszt* volt főgimnáziumi igazgató, rendtartományi titkár üdvözölte szeretettel a rendfőnököt.

Délután a bizottságok folytatták üléseiket s megtörténtek a jelölések a házfőnöki és egyéb rendi hivatalokra.

A holnapi gyűlés ismét a 8 órakor tartatni szokott ünnepélyes nagymisével veszi kezdetét, melyet az újonnan választott rendfőnök, *Csák Czirjék dr.* celebrál fényes segédlettel.

A gyűlés tárgya a választások megejtése, a bizottságok jelentése és az esetleges indítványok tárgyalása.

HIREK.

— Világos. A temetők élete harminc év. Harminc év után nem marad meg belőlük csak a feltámadás, az örök emlékezés forduló napja, augusztus hónap tizenharmadika régideje nem a gyász, a fájdalom napja immár. A mi harminc esztendőnk lejárt, a sírból kitört az élet, s Világos fölött immár nem gyászosan sötét az égája: Világos emléke — világos immár. Elmúltán a hosszú éveknek csak az maradt belőle a mi nagy, dicső és felemelő: a sírból kitörő örök élet, a feltámadás, a mely nem hit, nem reménység, hanem biztos tudás. Elbuktunk: de újra felkelünk, élünk és erősek vagyunk. És erős hittel épen ezért gondolunk évről-évre büszkén, felemelt fővel a gyász nagy napjára: Világosra! A porból élet támadt. A halálra gondolunk, hogy élni tudjunk. A magyarságnak a temető volt mindenha az út — az igazság és az élet.

— A király születése napja. E hónap 18 án, kedden lesz jó öreg királyunk születése napja. Ő felsége 1830. augusztus 18-dikán született Bécsben s így most 73 éves. Sok társadalmi és politikai vihar dult el jóságos szíve, ősz feje fölött azóta. Érték nagy, megrendítő családi csapások is, de ő hőcs és erős maradt, igazságos és jó szívé minden emberi megrendülés között. Népe szereti s az egész nagyvilág tiszteli, becsüli egyiránt, mint embert s mint a legalkalmasabbat érzésű uralkodót. Közeledő születése napja alkalmából városunk minden templomában hálaadó istentisztelet lesz.

— Rendjel-eső. Ischl-ből táviratozzák: A román király itt időzése alkalmából királyunk ő felsége több személyiséget tüntetett ki. Többek között *Coanda* román tábornoknak és *Theodor* főorvosnak a *Ferenc József-rend* nagykeresztjét, *Maurokordato* szárnysegédnek a *Ferenc József-rend* középkeresztjét a csillaggal, *Volvo-reano* szárnysegédnek pedig a vaskorona-rend második osztályát adományozta. A román király több osztrák udvari tisztviselőnek adott rendjelkitüntéseket, továbbá *Sturm* századosnak a Románia csillag-rend tisztí keresztjét, *Mahr* karmesternek pedig a román korona-rend lovagkeresztjét adományozta. *Budapestről* jelenti tudósítónk: A hivatalos lap legközelebbi számatöbb kitüntetést fog publikálni, a melyeket *Khuen-Héderváry* Károly gróf, a leköszönt miniszterelnök eszközölt ki.

— A harminchármasok nagygyakorlata. Tegnap érkezett Magyar-Szákosra *Weisz Ferdinánd* altábornagy, a 34. gyalogosztály parancsnoka, hogy végignézze a dandár- és hadosztály-gyakorlatokat, amelyeken a 46., 101., 29. és 33. gyalogezredek vesznek részt. A dandár- és hadosztálygyakorlatok e hó 19 napjáig tartanak.

— Új orvosok Aradon. *Reiter* Odön dr. nyugalmazott aradmegyei tauc-járási orvos Aradon magán-orvosi gyakorlatot kezdett. A mai közgyűlésen kihirdették még a dr. *Borsos Béla* és dr. *Fodor* Odön Aradon megtelepedett orvosok oklevelét.

— Az eskütéri hid felavatása. *Budapestről* táviratozzák, hogy a király jelenlegi budapesti tartózkodása alatt fogják megállapítani az eskütéri hid felavatásának idejét. A felavatás valószínűleg október hó első napjaiban lesz. Jelen lesz azon a király és a főhercegek is.

— Elbocsátás a honvédségtől. *Borsos Béla dr.*, a szegedi II. honvéd kerületi parancsnokság nyilvántartásában álló szolgálaton kívüli viszonybeli főorvos, saját kérelmére a honvédség kötelékéből elbocsátott.

— Az aradi vajgyár. Az aradi kapitányi hivatal iparügyi osztályától *Weintruck* Gusztáv

telepengedélyt kért ahhoz, hogy a radnai-ut 22. számú telken vajgyárat állíthasson fel. A kapitányi hivatal iparhatósága, a kir. iparfelügyelőség, a tisztí orvosi és főmérnöki hivatal képviselőiből álló bizottság a jövő pénteken, e hó 21-én délután fog helyszíni szemlét tartani a telepengedély megadása végett.

— Eljegyzés. *Lederer* Dezső dr. tasnádi gyakorló orvos eljegyezte *Husz Mór* volt aradi földbirtokos, jelenleg buziási magánzó leányát, *Janka* kisasszonyt.

— A hagyományos román politika. Az aradi *Tribuna Poporului* a hagyományos román politikáról írt vezércikkében el akarja osztatni azt a hiedelmet, mintha a románok irányt változtattak volna eddigi politikájukban, amelynek alapja a konzervatív fejlődés volt. *Vlád* képviselő parlamenti szereplésében kiejtette a szót, hogy a románoknak annyi köze volna Bécshez, mint a függetlenségiéknél és ezen nyilatkozatából némelyek azt vették ki nagyarázni, hogy a románok helytelenítik a bécsi politikát. A „*Tribuna Poporului*” most kijelenti, hogy *Vlád* nyilatkozata nem volt elég precíz, mert a románok hagyományos politikájukat el nem ejtették. Most is faji fejlődésüknek feltételeit keresik. Semmiféle kormánypolitikát nem támogathatnak, amely ezen sarkalatos elvvel ellentétben áll, de készek bármelyik pártot támogatni azon kormány ellen, amely Bécsben megragalmazza a románokat, csak hogy őket a közélet teréről leszoríthassa. A románok tehát defensív politikára szorítkoznak.

— A szerb kormány lemondott. Belgrádból táviratozzák, hogy az *összminiszterium* ma lemondott. A lemondás oka még ismeretlen, részletek nem érkeztek.

— A bileki ezred tulajdonosa meghalt. A komáromi 12. gyalogezredet a legutóbbi katasztrófa óta csak úgy hívják, hogy: bileki ezred. Ennek az ezrednek a tulajdonosa *Schmidt* Móric tábornagy, mint Bécsből jelentik, ma 70 éves korában ott meghalt. Mintha csak ez ede parancsnokainak szegényét nem tudta volna tulélni... Egyébként a hadsereg rendeleti lapjának mai száma közöl intézkedéseket, a melyeket a hadügyi kormányzat a bileki katasztrófa következtében tett. E szerint *Robenhorsti Dragoni* Alfonz tábornokot, a 6. hegyi dandár parancsnokát, telekesi *Török* István ezredet, a 12. gyalogezred parancsnokát és *Eichensiegi Grünzeig* Albert ezredet a 12. gyalogezredben fölmertették jelen állásuktól. Nem hiszszük, hogy ezzel az intézkedéssel a megtorlás véget ért. *Dragoni* utóda a 6. hegyi dandár parancsnokságában *Vojtech* Albert vezérőrnagy, aki eddig landwehr-gyalogdandár parancsnok volt. *Ehmayr* Ernő főhadnagyot megdicsérték, mert mint a hivatalos megokolás mondja, körültekintően és célszerűen intézte a rendkívüli viszonyok között véghez vitt menetet.

— Csőd. *Somogyi Géza*, a közismert állattáppor feltalálója, ki hosszabb ideig Aradon lakott, s Budapestre költözött, mint értesülünk, csödbe jutott. Az erről szóló hivatalos jelentés így szól:

„*Somogyi Géza* és társai szabadalmazott és miniszterileg engedélyezett, állatok emésztését elősegítő tápporgyára Budapest” (egyedüli tulajdonosa *Somogyi Géza*) budapesti bejegyzett cég ellen (üzlete: VI. ker. dálnok-utca 20. sz.) a budapesti kir. kereskedelmi- és váltóörvénysek folyó évi augusztus 11. napján kelt végzésével a csőd megnyitott. A követelések bejelentésére 1903. év szeptember hó 22. napja, felszámolási tárgyalásra 1903. év október hó 20. napja, a csödválasztmány megválasztására 1903. év október hó 22. napja tüzetett ki határidőül.

— Tűz. Ma délután fél 2 óra tájban a városháza tornyáról tüzet jeleztek s nem sokkal

ezután a vasut irányában vastag füstoszlop látszott az ég felé emelkedni. A tűz a simándi-ut mellett, a *Mosóczy* István tulajdonát képező tanyaán égett, melyet több kisgazda együttesen bérel. A tűz a szérfin ütött ki s több kazal szalmát hamvasztott el. A kár nem jelentékeny.

— **Örült né a rendőrségen.** Az aradi rendőrségre ma egy fiatal 24 éves román asszonyt hoztak be Jászásról. A nő neve özv. *Krecza* Krecsunné és dühöngő örült. Az asszonyt kísérei a közkórházba akarták vinni, de itt azt a választ nyerték, hogy nincs hely, nem vehetik fel. Így jutott a rendőrségre, a hol nem tudták, hogy mit csináljanak vele. A beteg rendkívül izgatott, mindenkit rug, harap, többek közt megrugta *Berecz* Ferenc kapitányt, később pedig *Posgay* Lajos dr. főorvost. *Berecz* kapitány nem merte elzárni az asszonyt, mert attól félt, hogy a dühöngő örült valami kárt tesz magában. Ebből az esethől kifolyólag megint felmerül az a kérdés, hogy mért oly szűk az elmebetegek ideiglenes elhelyezésére szolgáló helyiség? Az állami elmeegógyintézetek túl vannak zsúfolva, s a megyei közkórház is oly kicsi, hogy még aradmegyei illetőségű embereket se tud befogadni.

— **Aradmegye selyemtenyésztése.** A földművelésügyi miniszter most adta ki Aradmegye selyemtenyésztési forgalmának folyó évi statisztikáját. Az eredmény meglepően jó, a mennyiben a *borossebesi* gubóbevéltási állomáson a múlt évi 2766 kiló beváltott selyemgubóhoz és 5040 korona kifizetéshez képest az idén 5742 kiló a beváltott gubó és 10261 korona a kifizetett összeg, az *észantannai* állomáson pedig 1902-ben 13731 kiló gubót váltottak be és 30981 koronát fizettek ki; 1903-ban 24818 kiló gubót váltottak be és 45787 koronát fizettek ki. Aradvármegyében tehát 1903. évben 8130 kilóval több volt a gubó és 14806 koronával a kifizetett összeg. — Az egész országban 1902. évben 1,342.125 kilót, 1903-ban pedig 1,705.000 gubót váltottak be.

— **Péter király — Obrenovics Sándor sirjánál.** Egy belgrádi tudósítás azt mondja, hogy tegnap feltűnően sok ember kereste föl *Sándor* király és *Draga* királyné sirját. Ez különben nem is nagy újság, mert a vidékiek gyakran fölkeresik a sirt s a minap maga *Péter* király is kiment a kápolnába, amelyben *Sándor* és *Draga* vannak eltemetve. A hírek ez az utolsó passzusa már magában is érdekes, különösen akkor, ha van valami alapja annak a hírek, hogy a királygyilkos tiszteknek írásos bizonyítékuk van arról, hogy *Péter* király előzetesen tudott a királygyilkosság tervéről.

— **Az aninai sztrájk.** *Lugosról* jelentik a Magyar Távirati Irodának: Aninán a bányák belsejében dolgozó gépészek és fűtők lehetetlen követelésekkel léptek fel, a melyeknek 48 óra alatt való teljesítését követelik, különben a munkát abbahagyják. Ha ez megtörténne, az veszély forog fenn, hogy a vizek ellepik a bányák belsejét. Eddig 150 munkást bocsátottak el, a mi a munkások között a hangulatot nagyon elmérgesítette. A katonaság szaporítása szükségessé vált és így *Fiaika* alispán intézkedésére még egy század katonaság ment Aninára.

— **Az anya szemelattára.** Szép reménységgel és kiváló szellemi képességgel indult az életnek *Pilz* Ede verseci árvaszéki jegyző, de minden előmenetelének útját vágta az iszákosság. A nagyműveltségű fiatalember fejvesztetten merült az iszákosság posványába s anyagiilag tönkretette magát. Mikor adósságait keresményéből nem tudta fedezni, az árvák pénzéhez nyúlt. Könnyelmű életével a múlt hét folyamán anyagiilag teljesen tönkretette édesanyját is, aki vele lakott Versecen. A szegény özvegyasszony erre írt másik fiának, aki Budapesten lakik, hogy vigye el őt magához. Az iszákos ember bátyja, *Pilz* Ottó leutazott any-

jáért s fel akarta vinni a fővárosba. *Pilz* Ede kísérté anyját és bátyját a vasutra s a mikor a gyorsvonat berobogott a pályaudvarra, a vonat elé vetette magát. A szerencsétlen embert a kerekek darabokra tépték. Öreg édesanyja ájultan roskadt össze. A szerencsétlen véget ért hivatalnok holttestének darabjait összeszedték és tegnap temették el a verseci temetőben.

— **A szerelem bolondja.** Az egyik budapesti színház karnálgyei között volt egy egész csinos leány: a széke *Viditz* (magyarosított neve: *Vidos*) Ilona, magas termé, karcsú leány volt, akinek nagyon sokan udvaroltak. A leány azonban tisztességes maradt és mindenkit elutasított. Tarsnői csakhamar rájöttek a viselkedés okára. Megtudták, hogy a szép *Ilonának* van már szíve választottja, egy komoly vőlegény. E miatt nem akar semmit sem tudni másokról. Egy szép napon a leány kilépett a színház kötetlenségéből és akkor terjedt el a híre annak, hogy férjhez megy. Csakhogy nem úgy történt. A vőlegény, egy takarékpénztári hivatalnok, az esküvő előtt három nappal visszalépett. Az alig 25 éves fiatal ember ugyanis nősülési tervemiat összevesszett szüleiével, akik kitagadással fenyegették. A szülei fél éven át hiába próbálták mindenféle eszközzel letéríteni szándékáról. Eppen az esküvő előtt sikerült nekik ez három nappal. A fiúnak nagyobb összeg pénzét adták és rábírták arra, hogy utazzék külföldre, de mondjon le a leányról. A szegény leány az esküvő előtt hiába kérte vőlegényét, az nem jött el. Helyette azonban egy levél érkezett, a melyben a vőlegény röviden megírja neki, hogy lemond róla, mert ha nőül veszi, mind a ketten éhen halnak. Szüleinek megígérte, hogy külföldre utazik és most megteszi azt. A leány, aki igazán szerette a hűtlent, nem tudott felejtetni. Vőlegénye hűtlensége annyira lesújtotta, hogy ágyba feküdt. Hetekig feküdt betegen, mikor annyira-amennyire helyre állt, meghalt, hogy vőlegénye eljegyezte magát egy gazdag leánnyal, akit szülei választottak neki. Ez a hír teljesen lesújtotta. A sajnálatra méltó nő elméje elborult és azóta élő-halott. Tegnap szállították be a lipótmézai tébolyda megfigyelő osztályába.

— **Elhunyt öngyilkos.** *Hudomel* Béla szobafestő segéd, aki tegnapelőtt a papírgyár előtt, a *Maros* védőtöltésén életuntségéből marólugot ivott, ma az aradi kórházban meghalt.

— **Szent István napja a fővárosban.** Dicső hagyományok által megszentelt ünnep *Szent István* napja. Minden esteendőben eseménye a székes főváros életének. Az ország minden részéből ezrek és ezrek zarándokolnak Budavárába, hogy lássák *Szt. István* jobbát. Természetes, hogy a leirándulók megnézik Budapest nevezetességeit és ha már erről van szó, egy jó tanácsot adunk. El ne mulasszák megnézni fejlődő iparunk és kereskedelmünk egyik nagyszerű vívmányát, a *Párisi Nagy Áruházat*, *Kerepesi-ut* 38, melyhez hasonló csak *Párisban* és *Londonban* van. Amit a modern ipar és kereskedelem nyújthat szépet, jót és hasznosat, minden elképzelhető szükséglet cikk olyan minőségben és mennyiségben van meg a *Párisi Nagy Áruházban*, mint sehol másutt az egész monarchiában. Ha nem akar vásárolni az ember, akkor is nézze meg a *Párisi Nagy Áruházat*, a hol rendkívül sokat lát és tanul.

— **A megszólalt pénztár.** A császárváros egy nagy bérkaszárnájának udvarán koncert volt tegnap délután. Egy zongora-kintorna csattogta fülbeimászó ritmussal a legújabb bécsi waltzereket. Az udvaron, mint az ilyen ebéd utáni hangversenyek alkalmával szokás, összeverődött a ház népe és nagyban élvezte a szép melódiákat, amikor egyszerre — valami átrepült a levegőn, hatalmas ívben az első emelet egy ablakáról az udvar közepére. Ez a valami egy — férfi volt... A kintorna nótája rögtön abbamaradt és a cseléd leányok apró éles kiáltásokkal riadtak szét.

— **Jesszus! egy öngyilkos!** kiáltotta mindenki és rémülten álltak körül a szerencsétlent. A szerencsétlen néhány pillanatig a földön maradt összeguggolt helyzetben, de aztán — fölállt s kissé bicogó léptekkel, mély szegyenkezéssel indult a lépcsőház felé. Fele útján azonban megállt és görcsös sírásba kezdett.

— Szegény ember, mi lelte magát? faggatta az udvar népe.

— Ne nyuljanak hozzám, én becsstelen vagyok! — kiáltotta a szerencsétlen ember, akit megszólaltával a házmeister most felismert, mert az arca feketére volt pökölve a felismerhetlenségig.

A különös ember, aki összegett ábrázattal az első emeleti ablakon át lerepült s kutya baja lett, egy a házban levő irodának az alkalmazottja. Tragédiájának az oka pedig a következő volt: a főnöke észrevette, hogy egy idő óta mindennap 100—200 korona eltűnik a pénztárból, anélkül, hogy a tolvajnak nyomára jöttek volna. Ekkor elhatározták, hogy kelepcebé csálják. Patrónat tettek a pénztári fiókba, amely felrobban, ha erőszakosan felnyitják. Tegnap ebéd idején, amikor az iroda üres volt, a tolvaj ismét megjelent és — a patrón *felrobbant*. Ettől a tettenért annyira megijedt, hogy kiugrott az ablakon. A rendőrség természetesen sietett őt a gondjaiba venni.

— **Magyar név.** *Kiskoru Linhart* Lajos m. á. v. szertár felvigyázó gyakornok, aradi lakos családi nevének „*Halasi*”-ra, *kiskoru Engel* László makói illetőségű fakerti lakos családi nevének „*Rácz*”-ra és *Madime* Ananias tótváradai illetőségű pozsonyi lakos családi nevének „*Marosi*”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Elégett gabona.** A Barcs melletti Zátony pusztán *Weisz* József therasienfeldi bérletén tegnap 11-én, eddig még ismeretlen okból cséplés közben, a cséplőgép körül összerakott egyik gabonakazal kigyuladt, melyből csakhamar tüzet fogott a többi kazal is. Csakhamar lángban állott 30 hold földnek az összes termése, nevezetesen mintegy 800 kereszt csépeletlen és 122 zsák már kicséplelt buza. A cséplőgépet is csak nagynehezen tudták megmenteni a teljes elégettől. A kárt 5—6000 koronára becsülik. A elégett gabona biztosítva volt.

— **Különösen felhívjuk a közönség b. figyelmét** *Weinberger* Ferenc jóhi ü. ékszerész és aranyműves mester hirdetésére. Ezen kiválóan *szakképzett* aranyműves mester műhelyéből a legszebben és legteljesítményesebben készített új tárgyak, alakítások és finom *javitások* kerülnek ki a *legolcsóbb árakon*. Ajánljuk őt mindenkinek a legmelegebben. Ugyanott dus ékszer, ezüst és valódi genfi zsebóra raktár. Telefon 439.

— **Minden nőnek tudnia kell,** hogy a párisi és bécsi kiállításán arany éremmel kitüntetett *Balassa*-féle valódi angol Ugorkatej azonnal eltünteti szepit, májfoltot és mindenemű tisztatlanságot az arcról és annak gyönyörű üdeseget, fiataliságot kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ár 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 8 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható *Balassa Kornél* gyógyszer-tárában *Temesvár*, *Aradon* *Vojtek* és *Weisz* uraknál, *Krausz Elemér* és társai drogueria üzletében, *Földes Kelemen* gyógyszer-tárában, *Tábor Gyula* gyógyszer-tárában *Pécskál* ut. 18. sz., ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék *Balassa* féle ugorkatejet kérni.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek* és *Weisz*nál, *Aradon*.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (*Minorita-palota*. — Telefon 265. szám) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadónivalatát érdeklő megbízásokat.

— **x— Kéz és lábizzadás ellen kitűnő a Kossuth gyógyszerész izzadás elleni kenőcse,** 1 tégely ára 1 korona. Kapható *Kossuth Pál* gyógyszerésznél *Arad*, *Boros Bóni-tér* 15. (*Dengi ház*). Gyógyszereknek: *Vojtek* és *Weisz*, *Krausz Elemér* és társai urak drogueriájában.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Soós bíró ügye. A megvesztegetés miatt vizsgálati fogságban levő *Soós* Kálmán dr. budapesti törvényszéki bíró ügyében tudvalevőleg *Schwarcz* Abraham, a ki a bíró számára a klienseket szállította, más bíróság kiküldetését kérvényezte, mert szerinte a budapesti törvényszék nem ítélhet volt bírótársá *Soós* Kálmán ügyében. A kir. kuria helyt adott ennek a kérelemnek és a *pestvidéki törvényszék* delegálta ez ügy elbírálására. *Schwarcz* most ügyvédje útján újból kérvényt adott be, amelyben még egy másik törvényszéket kér kikül-

deni, mivel Soós régebben a pestvidéki törvényszéknél is működött. A kuria ma foglalkozott *Nedeczky* Odón bíró előadásában ezzel a kérvénnyel s Schwarczot kérésével elutasította. Indokolásában azt mondja a kuria, hogy ez ügyben nem tartja szükségesnek más törvényszék kiküldését, mivel Soós bíró igen régen volt a pestvidéki törvényszék tagja s így Soós bíró a mostani törvényszék tagjának nem volt bírótársa, minélfogva az összeférhetetlenség nem áll fenn. Schwarcz ezen kérvényen kívül még kérvényt nyújtott be a kuriához, folyton más bíróság kiküldéséért zaklatva a legfelsőbb bíróságot. A pestvidéki törvényszék értesülésünk szerint dr. *Novotny* Károly bírót rendelte ki az ügy előadójaul.

Összeszurkált ügyvéd.

(Katonák támadása az utcán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 12.

Vakmerő támadást követett el tegnap este két katona egy pécsi ügyvéd ellen, a melynek következményei könnyen végzetessé válhatnak mert az ügyvéd sérülései komolyak. A botrányos támadás a következőképp folyt le:

Ferenczy László dr. ügyvéd tegnap délután az üszögi határban vadászgatott s a hogy este felé haza tartott, a mohácsi országúton a téglalégető kemencék közelében egy sereg kutya megrohanta. *Ferenczy* ügyvéd, hogy a kutyákat elriassza, közéjük lőtt fegyveréből. A lövés zarájára nagyobb sereg ember csoportosult körülötte, a kik morogva, zugva szitkokat szórtak feléje. A csoportosulás csakhamar két 52-es bakával növekedett meg kiket a civilek az ügyvéd inzultálására nógatták. A helyzet egyre fenyegetőbbé vált ugyannyira, hogy *Ferenczy* dr. jónak látta elsielni. Erre a tömeg vérszemet kapott és üldözni kezdte az ügyvédet, ki végre is futni volt kénytelen, mert a tömegből többen köveket dobtak utána.

Az üldözők közül ekkor kivált a két katona, akik a vámház közelében el is érték a menekülő ügyvédet. *Ferenczy* dr. a helyett, hogy a bajonettel támadó katonákkal szemben fegyverét használta volna, békés szóval fogadta őket, de a két katona nem hederített beszédére, hanem azonnal az ütésnél kezdtek. *Ferenczy*nek több ütés után nagynehezen sikerült a katonákat magától távoltartani, úgy, hogy most zavartalanul folytathatta útját hazafelé. Csak otthon, lakásán vette észre *Ferenczy* dr., hogy ruhája csupa vér. A támadó katonák két veszedelmes szurást ejtettek rajta. Mindkét dőfés jobb oldalán, a gerinc közelében sebezte meg. Családja azonnal orvosokért küldött és csakhamar megjelen ott *Erreth* Lajost dr. közkórházi igazgatóorvos és *Kaufer* Mór dr. közkórházi főorvos, a kik sebet bevarták és bekötötték.

A megtámadott ügyvédet még az éjszaka folyamán kihallgatta *Vaszary* Gyula rendőrfőkapitány, ki ez ügyben a legszigorubb vizsgálatot rendelte el. A támadó katonák nevét még az éjszaka folyamán sikerült a rendőrségnek kipuhatolni. Mindkettő az 52. gyalogezred 4. századában szolgál. Az egyik *Reger* Konrád őrzető volt, a másik *Deutsch* András közlegény. Mindkét katonát ma vizsgálati fogságba helyezték.

A brutális bakákról utólag még egy újabb támadás is kiderült. Közvetlen *Ferenczy* dr. megszurkálása után behatoltak Nagy József pálya-utcai vendéglőjébe, ahol *Müller* István kovács-legényével tűztek össze, kit szintén bántalmaztak. E második verekezés csak a rendőrség közbelépésére maradt abba, amikor is mindkét katona megugrott. A katonákat a rendőr egész a kaszányáig üldözte, ahol az ügyeletes tisztnél nyomban jelentést tett. Csak

ma reggel tudták meg, hogy ugyanezen két katona szurkálta meg *Ferenczy* ügyvédet. *Ferenczy* dr. állapota ha nem is aggasztó, de nagyon komoly és gyógyulása legalább is három hetet fog igénybe venni.

NAPIREND.

Augusztus 13. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Ipoly. — Protestáns naptár: Ipoly. — Görög-keleti naptár (Július 31.): Eudózim. — A nap két 4 óra 38 perckor, nyugszik 6 óra 58 perckor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége mellett illesztérem

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, meleg.

Augusztus 15. A Meteor aradi kerékpárklub és a szegedi kerékpárosok és testgyakorlók körének távversenye Arad-Szeged között. — Az aradi tornaegyesület kirándulása az Al-Dunára.

Augusztus 16. A győri fiatalok táncmulatsága. — A buttyini fiatalok táncmulatsága (Korona-szálloda.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték mai húzásánál a következő nyereményeket sorsolták ki:

15.000 koronát nyert: 57866.

5000 koronát nyertek: 14333 16940 100878.

2000 koronát nyertek: 28306 54253 65071 103001.

1000 koronát nyertek: 191 15977 25104 26106 98037 109327.

500 koronát nyertek: 199 2057 4167 4227 5184 6542 6901 7642 8376 10192 13494 15319 17737 21093 22331 23336 23627 24035 26226 26650 31780 32008 32872 33298 35087 37752 39228 40545 43030 43935 50374 51243 52184 56045 64533 67409 68805 68929 70402 73941 78936 79680 80205 80373 84705 84897 85222 87173 87756 90437 96618 102448 192591 109464.

A többi kizuzott számok 170 koronát nyertek.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 12.

Értéktőzsde. Buzakínálatt mérsékelt, a vételkedv korlátozott. Kedvező irányzat mellett 28.000 métermázsra került forgalomba, közben néhány fillérrel drágább árakon. — Egyéb rabszolgák kedvezők. Időjárás forróság.

Értéktőzsde. Berlin $\frac{1}{4}$, Páris 10 olcsóbb.

Zárás 12 órakor.

Buza októberre	7.34—7.35
Buza 1904. áprillisa	7.59—7.60
Rozs októberre	6.17—6.18
Rozs 1904. áprillisa	6.40—6.41
Zab októberre	5.33—5.34
Zab 1904. áprillisa	5.57—5.58
Tengeri augusztusra	6.15—6.16
Tengeri szeptemberre	6.16—6.17
Tengeri 1904. májusra	5—5.01
Repce augusztusra	10.85—10.95

Zárás 5 órakor.

Buza októberre	7.33—7.34
Buza 1904. áprillisa	7.59—7.60
Rozs októberre	6.17—6.18
Rozs 1904. áprillisa	6.40—6.41
Zab októberre	5.34—5.35
Zab 1904. áprillisa	5.57—5.58
Tengeri augusztusra	6.18—6.19
Tengeri szeptemberre	6.18—6.17
Tengeri 1904. májusra	5.05—5.06
Repce augusztusra	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 12. —

Magyar elárendő: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 102—4 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 110—2 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 110—2 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 110—2 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 110—1 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 108—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 106—8 fillérig.

Sertéselárendő. Augusztus hó 9. napján volt készlet 44,783 darab, augusztus hó 10. napján főlhajtatott — 94 darab, augusztus hó 10. napján elszállított 717 darab, augusztus hó 11. napján maradt készlet 44,159 darab. — Üzlet: Változatlan.

S z e s z ű z i e t.

— Augusztus 12. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szőlőtől moslék 12'80—13— korona mméssánkén.

REGÉNY-CSARNOK.

A toltékek kincse.

— Eredeti regény. —

Írta: Ritt Gyula.

[15]

(Folytatás.)

Julius 17-én reggel, minthogy már teljesen a hegyek közé ékelve voltunk, legelső dolgunk volt a legmagasabb sziklát megmászni, hogy helyzetünkről némi tájékozást nyerhessünk. Fernando vizsgálódása teljesen kielégítő volt. A meddig a határt távcsővével betekintette, csupa hegyek, erdők váltakoztak; míg mögöttünk a visszahagyott sivatag feküdt. A közelben egy kókusz-pálma-erdő hatalmas tollas sudarai lengtek a reggeli szellőben. A nap állása körülbelül tíz órát mutatott, mikor az erdő szélét elértek. A sivatag hősege még itt is érezhető volt, ám erejét a szellője némileg mérsékelte. A fákra a lengő kókuszdiók, folséges reggelivel kínáltak és mi nem igen hagytuk magunkat általa kínáltatni. Az erdő elején fonséges nyugalom és csend látszott tanyázni, — annál élénkebb volt beljebb, hol színes tollazatu madarak röpködtek a fákra, hosszufarku majmok üztek vig hajszát a pálmák lombos ágain. A madarak nem repültek el, a majmok nem szöktek szét, megjelenésünk úgy látszott, nem zavarta őket. Sőt az apró majmok kíváncsian bámultak bennünket, egyik másik közelünkbe is jött és csak akkor ugrottak vissza, a mikor „Csárdás” elprüsszentelte magát. A szegény állat, mely velünk együtt szenvedte át a sivatag fáradalmait és legkevesebb tudott panaszkodni, most végtelen örömeinek azzal adott kifejezést, hogy vígan nyertve, csikó módjára hentergett az illatos fűben. Mi is leheverésztünk, hisz oly jól esett az édes pihenés. Körülbelül három órát pihentünk, mikor újra főlkészülődünk, érdekes, hogy „Csárdással” már négyen hentergett a fűben. Három majom volt, melyek ellesték „Csárdás” minden mozdulatát és igyekeztek hozzá hasonlóak lenni. Ha „Csárdás” föluggott, ők nemkülömben cselekedtek és bámulták reá, ha „Csárdás” a földre vetette magát, ők is utána csinálták és egymáson keresztül bukfencet hányva hentergett a fűben. Jóízűt nevettünk ezen a mulatságos jeleneten és kíváncsiak lévén, mi fog történni ezután, hirtelen a lovatam szőlőttem: „Csárdás”! Egy pillanat alatt talpon volt és felém vágatott. A majmok szintén föluggáltak, egy ideig lovam után néztek, s aztán, mintha ők is megelégték volna a mulatságot, visszashöktek a fákra. Vagy egy mérföldnyi út után a levegő egészen megtisztult, üde, ariss volt és a hegyoldalán lévő tisztásról a távolban egy másik, egy nagyobb erdő látszott, az indus temető.

Innen északra haladva, megkerültük az erdőt és a távolban két egymásnak futó magas hegy körvonalai rajzolódottak le a levegőben. A magas hegyelátat vagy egy órai út után elértük. A két hatalmas hegytömeg között apró sziklás kőhal-mok terültek el, melyeknek aljában és tetején kisebb-nagyobb kőből épült cifra faragványos épület maradványok terültek el, beláthatlan hosszúságban, melyek a nagy hegyek lábánál értek véget. Emlékek, obeliszkok, kupolás épületek repkénynevel befutott csonka falai mint egy hatalmas város rombadótt töredékei, elhagyatva feküdtek szerte széjjel, a legszebb illatos virágokkal tarkított széles völgyekaliban.

— Ez a volna hát a térképen megjelölt toltékek-temető? — kérdezte Cyrano csodálkozva. — Néhány száz évvel ezelőtt culigban (kunyhókban) laktak és palotákban temetkeztek. Furcsa nép!

— A toltékek, az indusok eme művelt törzse, néhány ezer éve uralkodott ezen a tájon, — igazította ki Cyrano Fernando — és épp oly fényes palotákban laktak, mint temetkeztek. Később egy vándor törzs, vad aztékek betörték országukba és ők a sivatagon túl országuk

dől részébe menekültek; de a harcos aztékek addig üldözték, míg teljesen le nem igázták őket. Az aztékek elhajították a toltekak műveltségét, szokásait, fölhasználták a vándorlással és alapították azt a hatalmas országot, melynek később Montezuma volt a császára. A toltekak ősbiradalmá, melynek kezdetén most állunk, azóta a pusztulásé.

— No és mi, megnézzük ezeket a romokat, vagy pedig haladunk tovább? — kérdezte Cyrano.

— Mindenesetre megnézzük, sok érdekeset láthatunk benne, — szolt Fernando és látcsövével vizsgálni kezdte az ókori temetőt.

Kiseb-nagyobb dombok váltakoztak, melyek mindegyike kup- és gúlaalakú épület maradványaival ékeskedtek. Ezeknek tetői vakító fényességben tündököltek a nap sugarában. Lejjebb, újabb sírok, templom és palotaszerű építkezések tömegtelen romjai tűntek fel, melyek aranyozással, színes festéssel, ércszobrokkal voltak díszítve.

Lementünk a völgybe. Az épületek hatalmas faragott márványkövekből voltak emelve. A hegy tövében állók egyik-másikán a kupola is meg volt. Valószínű, hogy mindegyik ilyen kup, gömb gúlaalakú kupolával volt ellátva. Félig már romba voltak dőlve és szana szét hevertek ledőlt falak maradványai, melyek bokrokkal és sűrű magas fűvel voltak benőve. A völgy nyulványában egy óriási épület kőhalmaza feküdt, oda igyekeztünk. Az út mindenfelől fákkal, bokrokkal, kuszónövényekkel volt benőve. Átgázolva ezeken az akadályokon, az épület udvarára kerültünk. Az épület déli sarkán még erősen állt a szilárd kőkupola, mintha a földből nőtt volna ki és dacolni látszék a túrelmes idővel. Az épület faragványos kőajtaja fölött egy, arany ímezekkel bevont obeliszk állott, telve idgenszerű képrással. Az az ajtó, mely félig úgy is el volt törleszve márványkövekkel, mintha csak titkos zár- vagy rugónak engedne, nem lehetett kinyitni, a falakon pedig, melyek vörös és zöld márványból voltak építve, sehol egy ablak vagy nyílás, melyen keresztül be lehetett volna jutni. A külső falak is telve voltak csodálatos rajzokkal, ékítményekkel. Cyrano nagy fáradsággal fölkuaszott a tetőjére és az obeliszk aranylemezeit kezdte lefeszíteni, melyek olyan erősen tapadtak a márványra, mintha rándított volna.

Fernando átvette Cyrano kárbavaszott erőlködését és fölkiáltott hozzá:

— A holtak tartják, azt pedig nem lehet levenni.

— Dehogyan tartják, dehogyan nem lehet; — erőlködött izzadva Cyrano.

— Maga szentségtelen, sirrabló. Hiába erőlködik.

— Sirrabló? Don, ön összetéveszti a fogalmakat. Én fölfedező vagyok, nem sirrabló. És elvégre mi hasznuk van a holtaknak abban, hogy ez az arany itt van, vagy nincs.

— Igen, és elvégre akárhogyan kinlódik is, azt az aranyat nem fogja tudni onnan lehozni. — kiáltott vissza nevetve Fernando és tovább lépegettünk a romok között.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Nyári színház.

Csütörtökön, 1903. évi augusztus hó 13-án:

A drótostót.

Nagy operette előjattékkal, 2 felvonásban. Írta: Leon Viktor. Fordította: Ruttkai György és Mérel Adolf. Zenéjét szerzerzte: Lehár Ferenc.

Az előjáték személyei:

Blácsek Milos Juhász S.	Zsuzska	Kley Marika.
Milos, fia	Kley Margit.	Miklósi Ilona.
Vojtek, drótos	Füredi J.	Polgár S.
Babuska, neje	Pajor Agnes.	Vaklavec
		Nemeth J.

A darab személyei:

Günther	Sarkadi A.	Giza, énekesnő	Göcz Aranka.
Mici, leánya	Rózsa Lili.	Lóri, énekesnő	Szilassy J.
Jankó	Szabó József.	Órmester	Győre Alajos.
Pfefferkorn	Polgár S.	Giralt báró	Mariházi M.
Zsuzska	Karácsonyi.	Koháry	Könyves J.
Milos, káplár	Bejczy Gy.	Csinczár	Somlai A.

Kezdete este 8 órakor.

MA a „Japán Kávéház“ kerthelyiségében NAGY KÁROLY elsőrendű zenekara Hangversenyez.

Melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja

Braun és Schuch
Millennium-sörészarnok és étterem
tulajdonosok.

800.000

koronát

meghalad az az összeg, mit Arad évente idegen készítésű cipőért osztráknak, csehnek, morvának elfizet

és mit kap

? == azért a == ? pénzért?

— Tessék megnézni. —

Ilyen lesz, ha egyszer megázott, a bolti cipő, más szóval a bécsi rongy.

És a magyar cipész tengődik, munka nélkül. Esmélj magyar társadalom! Ha cipőt vásárolsz, gondoldj magyar véreidre, kiknek, mert nincs munkájuk, nincs kenyérük sem.

Ha cipő kell, rendeljen magyar iparosnál!

A magyar cipésznél ilyen cipőt kaphat!

1501

Ha pedig kész cipőt szokott vásárolni, vásároljon az

ARADI CZIPESZEK TERMELŐ SZÖVETKEZETENEL,

Templom-utca, (Minorita-palota.)

Fiók-üzlet: Boros Béni-tér (Dengl-ház.)

Üzlethelyiségünket augusztus 1-től Andrássy-tér 22. (Hajós gyógyszertár mellé) helyeztük át.

Kávéház átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a Szabadság téri

Fiume kávéházat

meg- és átvettem. Igyekezem tiszta, egészséges italok és hűtőkkel az igen tisztelt vendégeim elismerését és szíves pártfogását kiérdemelhetni.

Tisztelettel:

Radó Ignác,
kávé.

Rohitsi „Styriaforrás“ gyógyviz.

Gyomordaganatok és görcsök, Bright-féle tüdőgyulladás, Hűrg és gegebántalmak, Gyomor és bélhurut, Csukorbetegség, Nehéz székelés, Májbajok ellen.

Nagyszertár eredmények: Nagybani raktár Magyarország részére: Hoffmann József Budapest, Báthory-utca 8. 2577

Ajánlunk ipar és háztartási célokra
rostált darabos

bükk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

bérmertve, házhoz szállítva,

kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszemet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

elsőrendű szagtalan

fűtő kőszemet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks),

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett fél napi időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

PÖSTYÉN:

Kénes lézaptüdő. Budapesttől 4 óra

Kőszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok-
orvosilag első helyen ajánlva.

Fennéki prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

Iszap főlerakat házi kúrákhoz Aradon.

Földes Kelemen gyógyszertárában, Deák Ferenc-utca 11-12.

Egy jó forgalmu borbély és fodrász üzlet

a legélénkebb utcán, beteg-
ség miatt

minden órában eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal-
ban. 1716

Gyorokon,
a község központjától sétálva 17,
18 percznyi távolra, a hegyközség
legjobb útja mellett, — a távoli
síkra gyönyörű kilátással, egy
sveiczi stylü épület
és pinczével felszerelt

SZŐLŐ
5³/₄ c. holdnyi terjedelemben, az
idei szürettel v gy a nélkül is
eladó.

Közelebbi felvilágosítással szol-
gálnak: Gyorokon, Hunyady Péter és
Mihálik Béla urak, kik a szőlőt be-
is mut tják. 1712

Bérbeadó szálloda.
Aradmegye egyik nagyközségében
egy berendezett 1726
szálloda
könnyű feltételek mellett
azonnal kiadó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ez a legfontosabb
nem kell elköltözés esetén, vagy más
esetben feleslegessé váló butorokat po-
tom áron eladni, megveszem én azokat,
ugyszintén
urasságoktól levetett ruhákat
a legeslegmagasabb áron.
Kívánatra házhoz is megyek.
Roth A.
butorvétel és eladás.
Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal
szemben. 1471

Hajhullás ellen

használguk a Rozsnyay-féle „HAJ-SZESZ“-t. Kitűnő hatása. Megszün-
tet a korpaképződést, erősíti a hajgyökereket és a fejbőrt. Meggátolja a
haj kihullását. A hajnak selymes lágyaságot ad és annak színét nem változ-
tatja meg. Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay-féle Serail-crème.

Finom, ártalmatlan anyagokból gondosan előállított készítmény, mely bőr-
szépítő tulajdonságánál fogva minden más crémnél felülmul. Rendkívül alkal-
mas szer a napégetés ellen, a bőr pattanásainak, szeplőinek és pórszenései-
nek eltüntetésére. Nappal is használható, mivel az arcon, nyakon és kézen
eldörzsölve azonnal felszívódik. Ebben rejlik azon páratlan csodás hatása,
hogy az arcznak fehérséget, üdéséget, báj és meglepő finomságot kölcsö-
nöz. **Használata:** Reggeli mosdás után egy kis babszemnagyságnyi el-
dörzsölünk ujjainkkal az egész arcon és kézen. A serail-crémrel bevont
arcon a finom alkatrészekből készült Serail-hőlgypor remekül, alig
észrevehetően tapad. Este az arcra Serail arczenőcsőt használjunk.

Kapható egyedül:

909

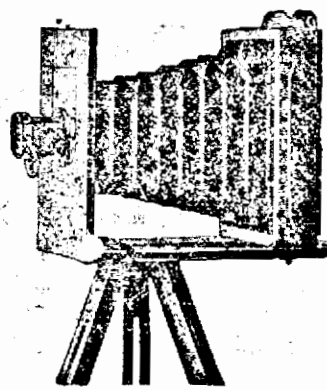
Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárában Aradon.

Cosmetika és vegyi készítmények gyára.

Amateur és fényképész

urakat tisztelettel értesitem, hogy a
tavaszi idényre rendelt fényképző-gépek
megérkeztek

Szintén megérkeztek friss
Schleussner, Germania, Agfa,
Kodak és N. P. G. cikkek,
melyek árait ez idén tetemesen
leszállítottam.

Mindenki pénzt takaríthat
meg, ha a fénykép cikkek
nem postán hozatja, hanem ná-
lam veszi és kapja ugyanazt
ugyanazon áron, költségmen-
tesen.

Minden egyes gépért vagy cikkért teljes jótállást vállallok.

BLOCH H.

fénykép-cikkek raktára.

1498

Magyar asfalt részvénytársaság

Budapesten.

Fiók gyártelep Aradon, Erdélyi-ut 11. szám.

Elvállal jótállás és legolcsóbb árak mellett:

nedves lakások, pinczehelyiségek, raktárak, stb.
gyökeres szárazzá tételét.

Udvarok, kapubejáratok, folyosók, ter-
raszok, konyhák, műhelyek, gyárhelyi-
ségek, szeszgyárak, raktárak, magtá-
rak, vágóhidak, járdák, kocsintak, át-
járók, bérkocsi állomások

burkolását legjobb természetes asfalttal.

Arjegyzék, költségvetés kívánatra küldetik.

1819

Képviselő:

NEUBAUER MANÓ

Arad, Kossuth-utca 9. — Telefon 411.

Szépítsd arczodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű
Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMMEL

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatása, többször kitűn-
tetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény
Eltünteti rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörössé-
get és mindennemű arcztisztatlanságot.

Egy tégly ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlgypor fehér, rózsza és crém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma

126

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, Rozsnyai Mátyás, Tábor Gyula (Gaj) és Voj-
tek Kálmán gyógyszerész uraknál Krausz Elemer és Társai, Voj-
tek és Weiss droguista uraknál.

APRÓ HIRDETÉSEK.

300—1000 birkának
feles tartásra hely kerestetik. Czim:
Juhász, Szintye! 1675

Új hordók.

20 Hektóliteres jó minőségű új hor-
dók, jutányos áron eladók Grün-
wald Ferenc kádármesternél, Ma-
gyar-utca 25 sz. alatt. 1693

Hegyi bor eladás.

Van szerencsém a n. é. közön-
ség b. tudomására hozni, hogy gyo-
roki és kuvini boraimat a követ-
kezőleg árusítom: Fehér bor li-
terje 56, 60, 64 és 72 fillér. Schil-
ler bor literje 60, 64, 72 fillér. Vö-
rös bor literje 1 kor. 20 fillér.
Tisztelettel Berán Antal, Szabad-
ság-tér 20. 1584

A csekély értékű

bánya pírészével össze nem tévesz-
tendő legjobb minőségű gáz pírészén
ára mártól fogva, a meddig a kész-
let tart, 100 kgr. ként 3 korona 50
fillér házhoz szállítva. Nagyban ár-
engedmény. — Az aradi gázgyár
igazgatósága. 1724

Kiadó lakás

Maros-utca 2. számú ujonnan át-
alakított házban (a törvényszéki
palota mellett) szép magán lakás,
mely áll 5 szobából és hozzá tar-
tozó helyiségekből azonnal kiadó.
Bővebbet Kézsmárky Istvánnál Fer-
dinánd u. 8. sz. 1733

Jegyző urak!

Négy évi gyakorlattal bíró, a köz-
igazgatási tanfolyamon kitünteté-
ssel képesített okleveles jegyzője-
lőlt, ki az összes jegyzői teendők-
ben teljesen jártas, megfelelő ál-
lást keres. Címe megtudható a
kiadónivaltban. 1737

Jég

kapható havi bérletben házhoz szál-
lítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon
199. szám. 1507

Kosztos gyermekek

elfogadtatnak egy jó családnál tel-
jes ellátásra. Levelek kéretnek „Jó
ellátás” czim alatt a kiadóhiva-
talba. 1745

Gazdasszonynak ajánlkozik

középkorú nő, ki a háztartás min-
den ágában tökéletes jártassággal
bír. Czim a kiadóhivaltban. 1748

Lakás kiadó.

Flórián-utca 14/a szám alatt 3
szobás modern utcai lakás kiadó.
Bővebbet ugyanott a háztulajdo-
nosnál. 1742

11248—1903.

Hirdetmény.

Wienstruk Gusztáv vajgyáros
a Radnai-ut 22. sz. a telken egy
vajgyár felállíttatására telepenge-
dély iránt folyamodván, az 1884

XVII. t.-cz. 27. §-a értelmében a
telep helyszin tárgyalására határ-
időül f. évi augusztus hó 21-én
d. u. 5 órája kitűztetik, amelyre
az érdekeltek ez uton is megbi-
vatnak azon észrevétellel, hogy a
telep helyszin és tervrajza, vala-
mint az üzem módjának leírása a
kapitányi hivatal iparügyi osztá-
lyánál f. évi augusztus hó 21 ig.
mindenkor a hivatalos órák alatt
betekinthető s a netáni észrevéte-
lek írásban ugyanott, élőszóval pe-
dig a helyszini tárgyalás alkalmá-
val megtehető, mert amennyiben
ilyenek nem emeltetnének, s ha
köztekintetek gátolag fel nem me-
rülendnek, a telepengedély az ide-
zett törvény 30. §-a rendelkezésé-
séhez képest ki fog adatni.

Arad, 1903. évi augusztus hó
11-én.

Sarlot,
főkapitány.

Veszek zálogcédelulákat. DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Arad legelősebb bevásárlási forrása

órák és ékszerekben.

Készpénzért a legmagasabb árban
vesz vagy más új tárgyakra be-
cserél mindenféle drágaköveket,
arany-, ezüsttárgyakat, jó vagy
tört állapotban.

TELEFON 438. 1431

Veszek zálogcédelulákat.

Szőlőszállításra legalkalmasabbnak elismert

szabad. farekeszeinket

gyártelepünk felosztása folytán

mélyen az eredeti áron alul adjuk el.

Fagyapot minden rekeszhez ingyen!

Kedvezményes szállítási díjak!

MUNK H. és FLAI

Maros-Szlatina, Aradmegye.

Képviselő Arad és Vidéke részére:

1746

SCHÄFFER HENRIK,

Arad, Andrassy-tér. — Telefon 208. sz.

MINDEN HOLGYNEK SZÜKSÉGES ARCBORE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban el-
terjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal fel-
szívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú
ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszűntet szeplőt
májfoltot, bőrrákát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massaze-
hoz használva eltűntet redőket, himlőhegyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Kamistványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1569

Margit szappan 70 fillér.

Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriarban.

Apátalján: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pinter Fe-
rencz, Bors-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Székely Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi
Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csornán: Berkes Armin, Elekén: H. Pekker István,
Földeseken: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonezon: Molnár István,
Győrökon: Mészáros Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kun-
agóton: Fejes Lajos, Kúrtáson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi
Ferencz, Mező-Kovácskúszán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmá-
gyon: Hanzócs Adam, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Kocszin János, Pankótán:
Pozsonyi Gusztáv, Pityarcon: Szabados József, Szekudvaron: Fromm D. Traugott, Si-
mandon: Csiky Lukács, Soborszinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor,
Tauszon: Kuniz János, és Új-Aradon: Tarnajó Gáza urak gyógyszerárakban.

Aradi nyomda részvényszerűség könyvnyomdája.

M. kir. szabadalmazott

Tüzi fecskendők

és hozzávaló mindennemű tömlők
(csövek)

**Községeknek legalkalma-
sabb,** mert homokos és sáros víz
használatánál sem tagadják meg
a szolgálatot, — a gép jó műkö-
désért 3 évi jótállás (ingyen javítás).

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű
gumi csövek gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu
nem romlik és a bort nem ronghatja,
a gépezet jó működéseért 3 évi
jótállás, ingyen javítás.

K u t a k

a hozzávaló csövekkel gyári áron.

Hönig Frigyes

harangöntőnél 1695

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Mindennemű javítások elfogad-
tatnak.

KINTZLER ZOLTAN

Gronomettor műorás és ékszerész

Arad, Andrassy-tér 20. (Régi Árena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 1527

Pontos és szolid kiszolgálás!

Magyar királyi Államvasutak üzletvezető-
ség Arad.

23322. szám.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. közönséget, hogy
a piski-petrozsényi vonal Váralja-
Hátszeg és Piski állomásai között
a 9369. számú teher vonat f. é.
augusztus hó 15-től kezdve na-
ponként személyszállítással fog köz-
lekedni az alábbi menetrend sze-
rint:

Állomások	I. II. III. osztály 6. p.
Váralja-Hátszeg	Ind. d. e. 11 11
M. Brettye (m. r. h.)	„ „ × 11 32
Russ	„ „ 11 47
Kalán-Zeykfalva	„ d. u. 12 01
Kalánfűrdő 8. sz. órház (f. m. h.)	„ „ × 12 09
Bácsi	„ „ 12 23
Piski	Érk. „ 12 43

Magyarozat:

Az időadatok, a közép-európai
idő szerint vannak kitűntetve.
(m. r. h.) = megálló rakodó-
hely.
(f. m. h.) = feltételes megál-
lóhely.

× = feltételes megállás, t. i.
a vonat csak az esetben áll meg,
ha utasok fel vagy leszállásra je-
lentkeznek.

Arad, 1903. augusztus hó 10.

Üzletvezetőség

(Utányomás nem díjaztatik.)